

Høringssvar over udkast til forslag om ændring af lov om social service (afklaringspladser)

Jeg har ifm. deltagelse i projektperiodens forløb, gjort nogle gode erfaringer med, at reducere hyppigheden af genindlæggelser signifikant. Dertil kommer, at der opnås en dækkende afklaring af borgernes behov for fremadrettet støtte, og dermed et fagligt udgangspunkt, for at kunne foretage rette match mellem borger og kommende indsats (så antallet af genindlæggelser fortsat reduceres).

Vores bekymring angår forslaget om, at afklaringsforløb estimeres med en varighed på op til 30 dage. Borgere der har og er i afklaringsforløb, kan fortælle, at det har haft stor betydning, at afklaringsforløbet har haft en varighed på fx 3 måneder. Borgere kan i tillæg fortælle:

- *"Når man ikke har tillid til systemet... så skal man lige tage tilløb og lande... jeg fandt ud af, at de faktisk gerne ville hjælpe mig... de lyttede til mig, og jeg fik lov til at tage det i mit tempo."*
- *"En afklaringsplads er en god glidende overgang til det næste... 30 dage er for lidt... man skal lige lære hinanden at kende."*
- *"Jeg har reduceret mit rusmiddelbrug, og jeg har ikke længere brug for personale om natten. Jeg flytter snart et sted hen, hvor der kun er personale i dagtimerne."*

Med borgernes ord in mente, foreslås i stedet at definere skærpet begrebet "afklaring". Her foreslås at begrebet "afklaring" bør, baserer sig på en recovery-orienteret praksis, hvor faglige metoder vægtes højt og på samme vis den faglige udvikling hos fagpersoner, i og fra den sociale praksis. Der bør således ikke blot tale være tale om afklaring i almindelig forstand, men "faglig funderet afklaring", hvor samarbejde på tværs mellem borger, psykiatri og socialpsykiatri udgør kardinalpunktet (fx med udgangspunkt i LA2, Traume Bevidst Tilgang, Harm Reduction og Åben Dialog).

Yderligere angår min bekymring jeres forslag ift. målgruppen for afklaringspladserne. Igennem projektperioden har jeg samarbejdet med borgere i en meget sårbar situation. Dvs. mennesker med et mangeårigt rusmiddelindtag, somatiske- og psykiatriske diagnoser, evt. med en psykiatrisk dom til behandling, tidligere hjemløshedsproblematik og borgere med adskillige genindlæggelser bag sig. Jeg forslår, at denne borgergruppe tilbydes et afklaringsforløb, så rette match mellem borger og kommende indsats kan tilvejebringes.

De bedste hilsner

Malene Andrée Nielsen, Socialrådgiver og Cand. Pæd. I Pædagogisk Psykologi

7. november 2025
Side 1 af 1

Sociale Forhold og Beskæftigelse

Job, Udsatte og Socialpsykiatri
Aarhus Kommune

CB Nygårdsvej - Afklaringspladserne

Nygårdsvej 1 Y
8270 Højbjerg

Sagsbehandler:
Malene Andrée Nielsen

Social- og Boligministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Ankestyrelsens bidrag til høring om lovforslag om ændring af lov om social service (afklaringsophold) – jeres j.nr. 2025-3471

17. november 2025

Social- og Boligministeriet har ved mail af 22. oktober 2025 bedt Ankestyrelsen om bidrag til besvarelse af høring om ændring af lov om social service ved indsættelse af en ny § 107 a.

J.nr. 25-110177

Ankestyrelsen
Nytorg 7, 2. sal
9000 Aalborg

Ankestyrelsens bemærkninger

Tel +45 3341 1200

Ankestyrelsen bemærker, at det ikke af lovforslagets bemærkninger fremgår, om der kan klages til Ankestyrelsen over henholdsvis personkredsvurderingen, egnethedsvurderingen af det konkrete tilbud og egenbetalingen efter den foreslåede § 107 a.

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

Det bør efter Ankestyrelsens opfattelse præciseres, om der er klageadgang til Ankestyrelsen efter de almindelige regler.

EAN-nr.:
57 98 000 35 48 21

Venlig hilsen

Åbningstid - reception:
man-tors kl. 9.00-15.00
fre kl. 9.00-13.00

Mette Brinch
Ankechef

Åbningstid - telefon:
man-tors kl. 9.00-15.00
fre kl. 9.00-12.00

Afklaringsophold Høringssvar:

Først vil vi gerne præsentere os.

Vi er et social psykiatrisk botilbud i Roskilde, der i 2022, fik lov til at være et af de 3 steder, der skulle afprøve, hvordan vi kunne lave, netop de pladser, der nu skal vedtages ved lov.

Social-og boligstyrelsen har fulgt os hele vejen og vores projekt afsluttes endelig den 31.3.2026.

Vi kan med stolthed fortælle, at det har været en spændende rejse, hvor vi har fundet metoder, struktur og aftaler, der fungerer. Vores afklaringsophold har haft en varighed af 3 mdr.

Vi har benyttet LA2, der nu er vedtaget, skal bruges i hele Danmark i socialpsykiatrien, som metode. Det er med borgerens indefra perspektiv. Vi arbejder med det hele menneske, sundhedsfaglig, psykisk og socialt, der giver os mulighed for at levere en status, der ligger op af VUM 2,0.

Vi har set hvordan borgerne tager ansvar for eget liv og at deres håb og drømme begynder at spirer igen.

10 Årsplanen

”Det fremgår af det faglige oplæg til en 10-årsplan, Bedre mental sundhed og en styrket indsats til mennesker med psykiske lidelser, fra januar 2022, side 160, at ventetid på at modtage sociale indsatser efter udskrivning fra behandlingspsykiatrien kan være medvirkende til, at de sværest psykiske syge ikke får en tilstrækkelig eller sammenhængende indsats efter udskrivning. Det fremgår videre, at hvis flere mennesker med psykiske lidelser skal hjælpes til at komme sig og leve et så meningsfuldt og selvstændigt liv som muligt, er det vigtigt at sikre, at de visiteres til de rette indsatser fra starten.”

Uoverensstemmelse med opholdslængde og 10 årsplanen:

”Ved ophold af kortere varighed forstås som udgangspunkt ophold af en varighed på op til 30 dage.”

- I forhold til varighed, ser Astershøjskolen det som en udfordring af leve op til 10 års planen, skrevet længere oppe hvis et afklaringsophold skal gennemføres på 30 dage. Derudover vil en så forkortet afklaringsperiode stiller endnu højere følelsesmæssige krav til den enkelte borger.
- Erfaringsmæssigt gennem projektperioden fra Social og boligstyrelsen, oplever Astershøjskolen at et afklaringsophold med varighed på 30 dage, vil forårsage for højt arbejdspress for medarbejdere på botilbuddet som tilbyder afklarings ophold. Dette kan forårsage stress og forværret arbejdsmiljøet.

Astershøjskolen har i projektperioden, haft god erfaring med ophold på 3 måneder varighed.

Visitation til afklaringsophold:

Kommunen vil dog skulle tage stilling til, om den konkrete afklaringsplads er egnet til personen.

- Astershøjskolen efterspørger en præcisering af hvem kommunen er i denne sætning. Vi ser gerne at eksempelvis Botilbudsleder, er del af afgørelsen om egnethed af personen til den enkelte afklaringsplads i samarbejdet med behandlingspsykiatrien.
- Når myndighed, behandlingspsykiatrien og bosteds leder i samarbejde, finder en borger der er egnet til et afklaringsophold, er det vigtigt at borgeren selv siger ja til denne afklaring.

Ny paragraf om afklaring:

Det foreslås, at der i serviceloven efter § 107 indsættes en ny § 107 a, der vil forpligte kommunalbestyrelsen til uden forudgående udredning at skulle tilbyde et midlertidigt afklaringsophold til personer med psykiske lidelser i umiddelbar tilknytning til personens udskrivning fra sygehuspsykiatrien, hvis personen har behov for sociale indsatser, der kræver en nærmere afklaring

- Astershøjskolen støtter op om dette, og efter egne erfaringer igennem afklaringsprojektet ser vi, der er et stort behov og god effekt af dette. Det skal understreges at vores afklaringspladser har været forløb på 3 måneder.
- Ved afklaringsopholdets begyndelse, planlægges alle statusmøder med myndighed og andre som borger ønsker deltagelse af, for de 3 måneder.
- I vores projektperiode på 3 måneder, er der 3 statusmøder.
- Ved det 2. statusmøde har afklaringspladen udarbejdet en status, der ligger sig op af VUM 2,0, så sagsbehandler kan begynde, at iværksætte den korrekte støtte, så den er klar ved afklarings opholdes slut.

Manglende tidshorisont på afklaringsophold:

Kommunen vil derfor ikke på forhånd kunne bestemme, at et afklaringsophold på en afklaringsplads bortfalder på et bestemt tidspunkt uden yderligere vurdering af personens støttebehov. Afklaringsopholdet vil derfor først kunne ophøre, når kommunen konkret har vurderet, at personen ikke længere har brug afklaringsopholdet

- I forhold til de erfaringer som Astershøjskolen har opnået i løbet af projektperioden, hvor struktur har været i højsædet og aftaler er fastlagte, vil vi udtrykke bekymring for at afklaringsopholdet ikke har en bagkant. Manglende tidshorisont skaber uvished og utryghed for medarbejdere såvel som borgerne.
- Erfaringsmæssigt er samarbejdet med myndighed blevet oplevet styrket igennem projektperioden ved, at have klare aftaler og forventninger til hinanden. Heri at alle møder fastlægges/planlægges ved start af afklaringsopholdet og at dette forpligter, for at kunne gennemfører afklaringsopholdet på 3 mdr.

Med venlig hilsen

En samlet personalegruppe på Astershøjskolen

Astersvej 9

4000 Roskilde

86 81 15 00

bkd@blaakors.dk

blaakors.dk

CVR 60 78 66 15

Jyske Bank 7138-1011338

Social- og Boligministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Att. Bente Brandborg

19. november 2025

Høringssvar fra Blå Kors Danmark vedr. udkast til forslag om ændring af lov om social service (afklaringspladser)

Blå Kors Danmark takker for muligheden for at afgive høringssvar til lovudkastet om indførelse af en ny § 107a om afklaringsophold for personer med psykiske lidelser i tilknytning til udskrivning fra psykiatrien. Lovforslaget adresserer et vigtigt behov for bedre sammenhæng mellem behandlingspsykiatrien og den kommunale sociale indsats.

Vi støtter grundlæggende intentionen om at sikre, at mennesker ikke udskrives til egen bolig eller til gaden uden den nødvendige støtte. Den høje genindlæggelsesrate i psykiatrien viser tydeligt, at mange i dag ikke gribes tilstrækkeligt ved udskrivning.

Visitationsproces

Det er fornuftigt, at visitationen ikke bliver unødigt omfattende, når formålet netop er at afklare støttebehovet. For at sikre ensartethed og retssikkerhed anbefaler Blå Kors Danmark dog:

- at der udarbejdes nationale og klare retningslinjer for visitation
- at relevante aktører som herberger og botilbud, der kender borgeren, inddrages
- at borgere gives mulighed for frit valg af afklaringsplads
- at sondringen mellem nedsat, væsentligt nedsat og varigt nedsat funktionsevne præciseres

Målgruppen

Udelukkelse af personer, der ikke har været indlagt, men blot i kontakt med akutmodtagelsen eller distriktpsychiatrien, er problematisk. Mange modtager ikke indlæggelse på trods af betydelige behov – særligt socialt udsatte mennesker.

Derfor anbefaler vi:

- at borgere kan starte et afklaringsophold op til 96 timer efter udskrivning
- at personer, der selvudskriver sig, fortsat omfattes
- at der ikke indføres en nedre grænse for indlæggelsens varighed

**VI HJÆLPER
UDSATTE BØRN
UNGE OG VOKSNE**

86 81 15 00

bkd@blaakors.dk

blaakors.dk

CVR 60 78 66 15

Jyske Bank 7138-1011338

Kapacitet og samarbejde

Kommunerne skal kunne samarbejde bredt for at sikre tilstrækkelig kapacitet. Vi anbefaler:

- at det præciseres, at kommuner kan indgå aftaler med andre kommuner, selvejende organisationer og private aktører
- at socialtilsynet kan godkende fleksible pladser på §110-tilbud som afklaringspladser, da målgruppen ofte har stærke bånd til disse tilbud
- at økonomiske incitamenter understøtter hurtig viderevisitation til relevante tilbud

Økonomi

For at ordningen kan fungere i praksis, skal midlerne følge opgaven. Det er afgørende, at der:

- afsættes tilstrækkelig finansiering til drift af § 107a-tilbud
- etableres økonomiske incitamenter, som sikrer, at borgere visiteres videre til de rette tilbud, når deres behov tilsiger det

Blå Kors Danmark ser positivt på lovforslagets intention og potentiale til at skabe større tryghed og sammenhæng for mennesker i sårbare livssituationer. For at sikre, at ordningen får den ønskede effekt, er det dog nødvendigt med klare visitationskriterier, bred målgruppeafgrænsning, fleksible samarbejdsmuligheder og en finansieringsmodel, der understøtter kvalitet frem for økonomiske hensyn.

Blå Kors Danmark står naturligvis til rådighed for yderligere uddybning af ovenstående bemærkninger.

Med venlig hilsen

Morten Skov Mogensen, Generalsekretær Blå Kors Danmark

**VI HJÆLPER
UDSATTE BØRN
UNGE OG VOKSNE**

Astershøjskolen

Astersvej 9, 4000 Roskilde

Høringssvar vedr. forslag om ændring af lov om social service (afklaringspladser)

Fra: Borgerne på Astershøjskolen

Dato: 6 november 2025

Vi, borgerne på Astershøjskolen, ønsker hermed at give vores høringssvar til forslaget om at ændre afklaringsforløb fra 90 dage til 30 dage. Vi er selv mennesker, der har været igennem sådanne forløb, og vi ved, hvor vigtig tiden og trygheden i et afklaringsforløb er for at komme godt videre efter en indlæggelse.

Vores bemærkninger

Et afklaringsforløb handler ikke bare om tid på papiret – det handler om mennesker, der skal finde fodfæste efter en svær tid. Når man bliver udskrevet fra psykiatrien, står man midt i et stormvejr. Mange af os har stadig uro i kroppen, angst, søvnløshed og svære tanker. Nogle kæmper med at finde den indre ro, andre kæmper for bare at holde fast i hverdagen. Vi mener, at 30 dage er alt for kort tid til at kunne lave en reel afklaring. Når man lige er kommet ud fra en psykiatrisk indlæggelse, har man brug for at lande, finde sig selv og vænne sig til hverdagen igen. De første uger går mest med at finde ro, lære personalet at kende og finde tillid. Tryghed kræver tid.

De første uger bør ikke handle om afklaring, men om at lande ordentligt. Man skal vænne sig til verden udenfor, finde sin indre ro og genlære hverdagens rytme. Først når trygheden og tilliden er på plads, kan en reel afklaring begynde. Det kræver tid. Tryghed og relationer opstår ikke på kommando. Det tager uger, ofte måneder, før man tør åbne op og vise, hvordan man egentligt har det. Mange af os "maskerer" i starten – vi holder sammen på os selv. Først når vi er trygge kan vi give slip. Det er dér personalet kan begynde at se, hvad vi faktisk har brug for.

Et forløb på 90 dage giver tryghed og tid til at danne relationer. Her kan vi tale med personalet om de ting, der fylder – f.eks. boligsøgning, struktur i hverdagen og almindelig daglig levevis. Det er i den proces, afklaringen sker. Mange af os oplever, at netop denne periode gør, at vi **ikke** bliver indlagt igen kort tid efter udskrivelsen. Boligsøgning er ikke noget der klares på få uger. Der skal udfyldes og sendes mange papirer, ansøgningen skal behandles, og der går ofte lang tid, før man får et tilbud. Herefter skal man ud og se boligen, måske søge indskudslån, og først derefter kan man begynde at flytte. Det er en lang proces, som for mange kan virke helt uoverskuelig lige efter en indlæggelse – og derfor er det afgørende at der er personale til at støtte en undervejs. Boligsituationen er noget der fylder rigtig meget for mange af os.

Hver genindlæggelse betyder ikke bare belastning for den enkelte, men også økonomiske konsekvenser for kommune og region. Det koster langt mere at genindlægge et menneske igen og igen, end at give et trygt og grundigt afklaringsforløb med et holdbart resultat. Derudover er der også de menneskelige omkostninger: nederlaget ved at skulle starte forfra, følelsen af ikke at blive forstået, og risikoen for sammenbrud fordi presset bliver for stort.

Et 90 dages forløb giver mulighed for ro, stabilitet og samarbejde. Her kan man få hjælp til at få støtte til det praktiske og – vigtigst af alt – mærke, at man bliver grebet af mennesker, der vil én det godt. Det er i den ro, man begynder at komme sig. Hvis forløbene afkortes til 30 dage, frygter vi, at flere vil ende i forkerte tilbud, fordi der ikke er tid nok til at vurdere, hvad man faktisk har brug for. Det kan føre til nye sammenbrud og unødvendige genindlæggelser – og dermed forlænge sygdomsforløbet i stedet for at forkorte det. På den måde bliver vi også holdt væk fra arbejdsmarkedet længere tid end højst nødvendigt.

Afsluttende bemærkninger

Vi vil derfor på det kraftigste opfordre til, at afklaringsforløbene fortsat bevarer en varighed på 90 dage. Det er den tid, der skal til, for at vi kan lande, finde tillid og få den rette støtte. Et kortere forløb vil kun skabe stress og utryghed – det vil føre til flere fejl, flere genindlæggelser og flere unødige nederlag for mennesker, som ellers kunne være på vej mod et bedre liv.

At give tid er ikke spild af ressourcer – det er en investering i mennesker, i deres fremtid og i et mere bæredygtigt system. Et godt afklaringsforløb handler ikke om hastighed, men om at give mennesker den tid, de har brug for til at komme sig og få en stabil start på livet efter indlæggelse.

Social- og Boligministeriet
Holmens Kanal 2
1060 København K

Den: 17. november

Høringssvar over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (afklaringspladser)

Dansk Sygeplejeråd takker for muligheden for at afgive høringssvar til forslag til lov om ændring af lov om social service (afklaringspladser).

I DSR støtter vi ambitionen om at styrke sammenhængen mellem psykiatrien og socialpsykiatrien samt at sikre rettidig afklaring af sociale støttebehov for personer med psykiske lidelser.

Målgruppe bør udvides

DSR ønsker dog at gøre opmærksom på en væsentlig bekymring ved målgruppeafgrænsningen i lovforslaget. Lovforslaget giver alene ret til et afklaringsophold for personer, der har været indlagt i sygehuspsykiatrien. Dette indebærer en risiko for, at borgere først modtager nødvendig afklaring, når deres tilstand er forværret til et niveau, hvor indlæggelse har været nødvendig. Indsatsen bør derfor justeres, så den også har et forebyggende mål.

Kommuner bør ligeledes have mulighed for og pligt til at tilbyde afklaringsophold, når der identificeres væsentlige psykiske og sociale behov hos en borger, *uden* at denne borger nødvendigvis har været indlagt. En tidligere iværksat afklaringsindsats- og ophold vil kunne forebygge forværring af tilstand, samt forebygge indlæggelser.

DSR opfordrer derfor til, at målgruppen udvides eller suppleres, så afklaringsophold også kan iværksættes inden en indlæggelse, når det fagligt vurderes at kunne forebygge forværring af tilstand eller unødvendige indlæggelser, og der samtidig er behov for afklaring af sociale indsatser.

Med venlig hilsen

Kristina Robins
2. næstforkvinde

Dansk Sygeplejeråd

Sankt Annæ Plads 30DK-1250
København K

mandag-torsdag 9.00-16.00
fredag 9.00-15.00

Tlf: +45 33 15 15 55

www.dsr.dk
dsr@dsr.dk

Social- og Boligministeriet

beb@sm.dk

DANSKE
REGIONER

04-11-2025

EMN-2025-01006

1811864

Lin Krarup

Danske Regioners høringssvar til forslag til Lov om ændring af lov om social service (afklaringspladser)

Danske Regioner takker for muligheden for at komme med bemærkninger til lovforslaget. Til brug for besvarelsen er der indhentet input fra de fem regioner.

Danske Regioner bakker op om etableringen af afklaringspladser i kommunerne og ser det som et hensigtsmæssigt skridt i retning mod større sammenhæng mellem hospitals- og socialpsykiatrien.

Danske Regioner har en række konkrete bemærkninger til lovforslaget:

- Målgruppen er i udkastet beskrevet som patienter, der udskrives fra døgnafsnit i behandlingspsykiatrien. Denne brede formulering kan give anledning til forskellig praksis på tværs af kommuner og potentielt udelukke relevante borgere. Det bør præciseres, at målgruppen omfatter patienter, som udskrives fra sygehuspsykiatrien, hvor der er identificeret et behov for social støtte, men hvor udredning og bevilling endnu ikke er gennemført. Det bør også præciseres, at borgere ikke udelukkes, hvis der fx er foretaget en kommunal indledende vurdering af bostøtte, men ikke en endelig udredning. Målgruppen kan med fordel også inkludere patienter, som er i kontakt med akutmodtagelsen, således at flere psykiatriske patienter får muligheden for et afklaringsophold.
- Det fremgår af bestemmelsen, at afklaringsophold skal tilbydes i *"umiddelbar tilknytning til personens udskrivning fra sygehuspsykiatrien..."*, ligesom det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser, at hvis en person efter udskrivning tager ophold i eget hjem eller på gaden, vil personen ikke være i af målgruppen for et afklaringsophold. Danske Regioner finder det væsentligt at fremhæve, at disse formuleringer vil indsnævre

DANSKE REGIONER
DAMPFÆRGEVEJ 22
2100 KØBENHAVN Ø
+45 35 29 81 00
REGIONER@REGIONER.DK
REGIONER.DK

målgruppen uhensigtsmæssigt meget - ligesom det rent praktisk vil kræve, at regionen alle dage (inkl. weekend/helligdage) har adgang til kommunen for at koordinere om patienten. Det er vigtigt, at borgere som vil have gavn af et afklaringsophold ikke udelukkes blot fordi, de har været udskrevet kortvarigt.

- For at tiltaget får den ønskede effekt, er det afgørende, at kommunerne reelt bliver forpligtede til at følge op på den behovsvurdering, som den psykiatriske afdeling foretager. Som bemærkningerne til lovforslaget står pt., er det alene kommunen, der tager stilling til om personen er inden for målgruppen. Dette medfører en risiko for, at patienter, som de psykiatriske afdelinger vurderer har et behov, ikke får deres behov imødekommet. Det bør derfor præciseres, at kommunen har pligt til at følge op på lægens vurdering.
- Det skal i forlængelse heraf bemærkes, at det fremgår af lovbemærkningerne, at der ikke vurderes *"at være behov for en visitationsproces"*. Danske Regioner anerkender, at der er behov for en smidig proces, som er anderledes end sædvanlige visitationsprocesser. Der vil dog være behov for, at der udarbejdes nærmere kriterier for visiteringen af afklaringspladserne for at sikre, at relevante borgere får tilbudt en afklaringsplads og at der ikke for store forskelle kommunerne i mellem. Det bemærkes ligeledes, at det bør præciseres, at de almindelige visitationsregler inklusive opsigelsesmuligheder m.v. i øvrigt vil gøre sig gældende for fremtidige visitationer foretaget efter § 107 a i serviceloven.
- Danske Regioner finder det vigtigt, at det præciseres i bemærkningerne til lovforslaget, at patienterne ikke skal forlade afklaringspladsen, før der er plads på et opholdssted, som kommunen har vurderet relevant. Det er vigtigt, at borgerne ikke har en mellempriode uden hjælp, men fastholdes, mens de er motiverede. I forlængelse heraf bemærkes det, at flere kommuner har sagsbehandlingstider for udredning og bevilling på op til 12 uger, hvilket medfører risiko for brud i forløbet. Det foreslås derfor, at lovbemærkningerne tilpasses hertil og ikke lægger op til et ophold på maks. 30 dage.
- Der henvises i lovforslaget til *Aftale om en sundhedsreform* fra november 2024 fsva. det udvidede behandlingsansvar. Der er på baggrund af denne aftale indgået en udmøntningsaftale i foråret 2025 - den såkaldte forårsaftale om sundhedsreformen - som beskriver den nærmere udmøntning af bl.a. det udvidede behandlingsansvar, hvorfor der i stedet bør henvises hertil. Danske Regioner foreslår at indsætte følgende sætning: *"Det er i den politiske forårsaftale om sundhedsreformen aftalt, at afklaringsophold på afklaringsstilbud vil være dækket af det udvidede 96-timers behandlingsansvar og at dette*

træder i kraft i 2026. KL og Danske Regioner igangsætter et arbejde ift. at fastlægge det konkrete indhold i samarbejdet mellem sektorer om patienten, herunder hvilken indsats der kan forventes, og hvem der er den relevante kommunale aktør til at varetage kommunikationen med den behandlingsansvarlige afdeling."

- Det fremgår, at kommunerne har forsyningsforpligtelsen og vil skulle sørge for, at der er det nødvendige antal afklarings tilbud tilgængeligt, men at kommunen kan indgå aftaler med andre kommuner eller private. Danske Regioner finder det meget uhensigtsmæssigt, at der ikke henvises til regionale tilbud i denne opstilling, da man dermed risikerer at udelukke regionale leverandører, der hensigtsmæssigt vil kunne drifte afklaringspladserne. En regional drift af tilbuddene vil styrke kontinuiteten i patientforløbene, lette henvisningsprocessen og understøtte en effektiv udnyttelse af kapaciteten – eventuelt ved at samle tilbuddene geografisk, så mindre kommuner ikke belastes urimeligt.
- I forlængelse heraf bør servicelovens § 5, stk. 1 nr. 1 ligeledes tilpasses ved at den nye § 107 a nævnes. Dette vil sikre den nødvendige hjemmel til, at regionerne kan drive aflastningspladserne i regi af rammeaftalerne.
- Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at forslaget vil medføre "*frigivelse af ressourcer i sygehuspsykiatrien.*" Det skal i den forbindelse fremhæves, at der med lovforslaget lægges op til en ny koordinationsopgave for hospitalspsykiatrien ud mod kommunerne. Fx bør opholdet ikke medføre pause i igangværende behandling, men tværtimod understøtte borgerens fortsatte recovery-forløb. Det vil kræve systematisk opfølgning og koordination mellem kommune og region – både under og efter opholdet. Dette vil kræve en vis ressourceanvendelse fra psykiatrien, herunder måske en udgående funktion i samarbejdet med de kommunale tilbud, eller afholdelse af netværksmøder uden for psykiatrien. Der kan her med fordel arbejdes på skabe et smidigt set-up for dialogen.

Afslutningsvist vil Danske Regioner opfordre til, at tiltaget følges tæt med henblik på løbende at følge op på eventuelle udfordringer, herunder etablering af tilstrækkelig kapacitet, ensartet implementering i kommuner mv.

Esbjerg
Kommune

Fritid Sundhed & Omsorg
Voksen Social - Voksen Myndighed

Social- og Boligministeriet
Att.: Bente Brandborg

Giørtz Plads 2, 6760 Ribe

Dato

13. november 2025

Høring om ændring af lov om social service (afklaringspladser)

Esbjerg Kommune indgiver hermed høringssvar.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget at:

- Regeringen vil forbedre sammenhængen mellem psykiatrien og socialpsykiatrien og sikre at personer, der udskrives fra psykiatrien med behov for sociale indsatser, der kræver nærmere afklaring, får den rette støtte og hjælp i umiddelbar tilknytning til udskrivningen
- at medvirke til at skabe bedre sammenhæng mellem socialpsykiatrien og sygehuspsykiatrien, så personer, der udskrives fra sygehuspsykiatrien i umiddelbar forlængelse heraf tilbydes relevant socialfaglig støtte i en tidsbegrænset periode, mens der sker afklaring af det videre forløb i socialpsykiatrien

Det er Esbjerg Kommunes opfattelse at forudsætningen for at der skabes bedre sammenhæng mellem psykiatrien og kommuner er, at borgerens handlekommune får kendskab til borgeren UNDER borgerens indlæggelse.

Det fremgår ligeledes af forslaget at

- Det følger af psykiatrilovens §§ 13 a og b, at inden en patient udskrives fra psykiatrien, skal der indgås en udskrivningsaftale eller koordinationsplan, hvis udskrivende overlæge vurderer, at patienten har brug for sociale indsatser efter udskrivelsen.

Det er Esbjerg Kommunes opfattelse at udfordringen i samarbejdet opstår ved, at psykiatriloven pålægger lægen at inddrage kommunen VED UDSKRIVNING og ikke ved - eller under borgerens indlæggelse.

Konsekvensen af psykiatrilovens krav om lægens inddragelse af samarbejdspartnere (f.eks. kommunen) ved UDSKRIVNING er, at når

kommunen først inddrages ved udskrivningen, kender kommunen til tider ikke til borgeren på forhånd.

Esbjerg Kommune er bekendt med at psykiatriloven (lov om anvendelse af tvang i psykiatrien, jf. lovbekendtgørelse nr. 1045 af 18. september 2024) hører under sundhedsministerens ressortområde.

Vi vil dog henlede opmærksomheden på, at den udfordring der søges løst ved at indføre kommunale afklaringspladser kunne løses ved at fastsætte i psykiatriloven, at lægen skal inddrage kommunen ved indlæggelse eller senest en periode inden borgeren udskrives fra psykiatrien. På den måde ville kommunen få en forudsætning for et kendskab til – og om borgeren – inden udskrivning fra psykiatrien.

Det fremgår også af lovforslaget at:

- hvis udskrivende overlæge vurderer, at patienten har brug for sociale indsatser efter udskrivelsen

Vi vil stille socialministeren spørgsmålet: Er det lægen, eller kommunerne der skal vurdere at en borger har brug for sociale indsatser?

Et andet spørgsmål er om lægen ved sin vurdering skal inddrage om borgeren ønsker sociale indsatser?

Kommunerne kan ikke tvinge borger til at modtage sociale ydelser efter serviceloven.

Den eneste tvangsmæssige foranstaltning kommunen kan bringe i anvendelse, er at indbringe for Familieretshuset at borgeren optages i botilbud uden samtykke. Kommunen kan ikke tvinge en borger til at modtage anden hjælp efter serviceloven.

Vi vil derfor spørge om ministeren vil svare på om det bliver muligt at søge Familieretshuset om flytning uden samtykke til et afklaringstilbud jf. § 107 a. Og om ministeren vil forholde sig til om det er kommunen eller psykiatrien, der skal kunne søge om flytning uden samtykke?

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget at:

- Det vil være personens handlekommune, der i rådgivende dialog med sygehuspsykiatrien, jf. reglerne i psykiatrilovens §§ 13 a og b om opfølgning efter udskrivning, tager stilling til, om personen er inden for målgruppen for et afklaringsophold.
- Kommunen vil dog skulle tage stilling til, om den konkrete afklaringsplads er egnet til personen.
- Det vil dog alene være kommunen, der på baggrund af en umiddelbar vurdering af borgerens behov, der vil skulle have ansvaret for og skulle beslutte om en person, der udskrives fra sygehuspsykiatrien, vil skulle tilbydes ophold på en afklaringsplads

-

Esbjerg kommune finder at lovforslaget på ingen måde gør det tydeligt, på hvilken baggrund kommunen skal foretage denne vurdering ved udskrivning af borgeren. Hvad skal en "umiddelbar vurdering af borgerens behov" indeholde. Hvilken form for kendskab kræver det til borgeren, og hvordan skal kommunen få dette kendskab til borgeren og borgerens forhold, f.eks. borgerens hjemlige forhold.

Hvilke oplysninger vil kommunen kunne få fra psykiatrien om borgeren, f.eks. sikkerhedsvurdering, risikovurdering, status på behandling, effekten af behandlingen og færdigheder i forhold til almindelig daglig livsførelse?

Det fremgår af lovforslaget at:

- Et midlertidigt afklaringsophold efter den foreslåede § 107 a vil adskille sig fra et midlertidigt ophold på en boform oprettet i henhold til servicelovens § 107 ved dels, at *det ikke vil skulle forudsættes, at personens fysiske eller psykiske funktionsevne er væsentligt nedsat, men alene nedsat*, og dels ved, at et afklaringsophold vil skulle tilbydes i umiddelbar tilknytning til udskrivning fra sygehuspsykiatrien.

Esbjerg Kommune vil bede ministeren redegøre for, hvad en "nedsat funktionsevne" er. Hvordan skal det fastslås?

Det er et gældende retligt princip, at sagen skal oplyses tilstrækkeligt til at, der kan træffes en afgørelse. Det er derfor nødvendigt at det fremgår af loven, eller i det mindste af lovforslaget, hvilke kriterier, der skal være belyst før der træffes afgørelse.

Vi skal derfor bede ministeren redegøre for om det er kommunen eller psykiatrien, der skal fastslå at borgerens funktionsevne er nedsat i et sådant omfang at borgeren ikke kan få den nødvendige hjælp i egen bolig? Vi vil også bede om at der redegøres for de kriterier, der skal lægges vægt på, og hvis det er kommunen, der skal træffe en afgørelse at de nødvendige oplysninger for at belyse kriterierne bliver videregivet/kan indhentes fra Psykiatrien.

Kan borgeren indbringe afgørelsen for Ankestyrelsen?

Esbjerg Kommune vil påpege, at kommunerne kun kan vurdere om støtte i hjemmet ved udskrivning er tilstrækkeligt eller om der skal tilbydes et afklaringsophold, hvis kommunen har kendskab til borgeren på forhånd og kendskab til de kriterier, der skal lægges til grund? Kommunerne har fastsat sagsbehandlingsfrister efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, for at sikre at kommunen kan oplyse sagen tilstrækkeligt før der træffes en afgørelse. Når det handler om botilbud til voksne er fristen sædvanligvis omkring 2 måneder.

Hvis det er kommunen, der skal foretage en vurdering af om borgeren har en "nedsat funktionsevne" skal vi bede ministeren om at være opmærksomme på at lov om retssikkerhed og administration på det

Esbjerg
Kommune

Fritid Sundhed & Omsorg
Voksen Social - Voksen Myndighed

sociale område § 3, stk. 2 indeholder krav om at kommunen skal fastsætte og offentliggøre sagsbehandlingsfrister. Skal der fastsættes en sagsbehandlingsfrist for sager efter § 107a?

Esbjerg Kommune vil bede ministeren om at sikre, at det står klart hvad en "nedsat funktionsevne" dækker over i retlig forstand. Vi vil bede ministeren gøre det klart, hvilke oplysninger kommunen skal basere vurderingen på, og hvor oplysningerne skal komme fra. Vi vil også bede ministeren om at det står klart om kommunen skal fastsætte en sagsbehandlingsfrist i henhold til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område § 3, stk. 2.

Esbjerg Kommune ønsker at socialministeren ser, at der med lovforslaget som det ser ud nu, bliver tale om ressourcespild i kommunerne. Når udskrivning kan ske fra dag til dag, med kort varsel skal der altid være en ledig § 107a plads i kommunen. Der vil altså altid skulle være tomme pladser, der som godkendt til formålet ikke kan anvendes til andre formål.

Det medfører at ministeriet må afsætte midler til at kommunerne kan løse de personalemæssige udfordringer og - udgifter i forbindelse med at kunne løse en opgave med kort varsel.

Venlig hilsen

Pernille Lykke Dalmar
Juridisk konsulent

FOAs høringssvar til Forslag til Lov om ændring af lov om social service (Afklaringsophold)

FOA takker for høringen. Vi er glade for, at der med aftalen om en 10-årsplan for psykiatrien oprettes afklaringspladser, da det har været et centralt fokus for FOA.

1. Der står i forslaget, at:

”Det fremgår af den politiske aftale, at aftalepartierne er enige om at løfte og udvide kapaciteten i socialpsykiatrien, så patienter får den nødvendige hjælp og støtte efter udskrivelse fra psykiatrien.” og ”Desuden vil personer, der efter udskrivning fra sygehuspsykiatrien tager ophold i eget hjem eller på gaden, ikke være omfattet af målgruppen for et afklaringsophold, da det forudsættes, at et afklaringsophold påbegyndes i umiddelbar tilknytning til udskrivning fra sygehuspsykiatrien.”

FOA er ærgerlige over forslagets snævre fokus på, kun at give adgang til afklaringsophold efter indlæggelse i sygehuspsykiatrien, som vi gentagne gange har fremhævet. FOA mener, at afklaringspladser også skulle kunne bruges direkte fra egen bolig eller botilbud såvel som psykiatrisk skadestue. Det vil aflaste socialpsykiatrien, når en borger ikke er velplaceret og der er brug for et andet syn på, hvad der så er det rigtige. Det vil desuden kunne forebygge indlæggelse, som alt andet lige vil være det mest hensigtsmæssige. Forslaget bidrager til et samlet indtryk af, at psykiatriplanen primært har et fokus på behandlingspsykiatrien, selv om socialpsykiatriens grundlæggende vilkår fremstår mest presset.

2. ”Formålet med lovforslaget er endvidere at støtte den udskrevne persons recovery og medvirke til at mindske risikoen for unødigt genindlæggelse. Lovforslaget forventes dermed også at kunne medvirke til at frigive ressourcer i sygehuspsykiatrien.”

Så selv om der står, at afklaringspladser skal løfte og udvide kapaciteten i socialpsykiatrien, er det klare indtryk af forslaget, at det primære fokus er at aflaste behandlingspsykiatrien.

3. Der står også i forslaget:

"tilbydes relevant socialfaglig støtte i en tidsbegrænset periode, mens der sker afklaring af det videre forløb i socialpsykiatrien." ... "Der er dermed tale om ophold af kortere varighed, mens borgerens behov for støtte og hjælp afdækkes. Ved ophold af kortere varighed forstås som udgangspunkt ophold af en varighed på op til 30 dage. Ydelser efter serviceloven betragtes dog som løbende ydelser, medmindre andet fremgår af den bestemmelse, som ydelsen bevilges efter. Kommunen vil derfor ikke på forhånd kunne bestemme, at et afklaringsophold på en afklaringsplads bortfalder på et bestemt tidspunkt uden yderligere vurdering af personens støttebehov. Afklaringsopholdet vil derfor først kunne ophøre, når kommunen konkret har vurderet, at personen ikke længere har brug afklaringsopholdet, og der er truffet afgørelse om dette og om, hvilke konkrete sociale indsatser, der fremadrettet tilgodeser personens behov for støtte og hjælp."

De steder hvor modellen for afklaringspladser er blevet afklaret i praksis, har det vist sig at 90 dage er minimum den længde en afklaring tager. Så selv om kommunerne får mulighed for at foretage en individuel, konkret vurdering, vil udgangspunktet, når det er formuleret til 30 dage i forslaget, blive en rettesnor, især hvis det er økonomisk belastende for kommunen på kort sigt.

4. "Formålet med bestemmelsen er at sikre bedre sammenhæng mellem sygehuspsykiatrien og socialpsykiatrien, så ingen udskrives til gaden eller egen bolig, uden den socialfaglig indsats, der er brug for." og "Sygehuspsykiatrien vil alene skulle bistå kommunen med relevant viden og sparring om personen og dennes forløb i sygehuspsykiatrien." og "Afklaringsophold på afklaringstilbud vil være omfattet af sygehusenes behandlingsansvar. "...at afklaringsophold på afklaringstilbud vil være dækket af det udvidede 96-timers behandlingsansvar, og at dette træder i kraft i 2026."

Da FOA foreslog i arbejdet med det faglige oplæg til en 10 års plan for psykiatrien, at der skulle oprettes afklaringspladser, var det centrale i FOAs forslag, at der skulle kunne bygges bro mellem behandlingspsykiatrien og socialpsykiatrien, ved at behandlingspsykiatrien rækker ind over socialpsykiatrien og omvendt, for at forene kompetencer, styrke sammenhæng og løfte indsigter gensidigt til gavn for både behandlingspsykiatrien og socialpsykiatrien – og ikke mindst patienten/borgeren. Det er utrolig ærgerligt, at dette ikke fastslås, andet end overfladisk og ikke forpligtende. FOA havde også gerne set, at tiltag med botilbudsteams og FACT-teams blev sammentænkt med afklaringspladserne, så sammenhæng mellem sektorer fik et styrket sammenhængende miljø. Den manglende forpligtelse til et tættere samarbejde, udvander betydningen og nytænkningen bag afklaringspladser, og FOA er bekymret for, at forslaget ikke vil få den positive virkning som det faktisk ville kunne få.

Så selv om afklaringspladserne som lovforslaget fremsætter modellen, er et godt tiltag, mener FOA, at en udfoldet model ville give bedre resultater for indsatsen for mennesker med psykisk sygdom. Det var visionen for 10 års modellen, og den ånd bør følges.

Venlig hilsen

Tanja Nielsen
Sektorformand

Social- og Boligministeriet

beb@sm.dk

København, 20. november 2025

Høringssvar vedrørende:

Udkast til forslag til Lov om ændring af lov om social service (afklaringspladser)

I Kirkens Korshærs sociale arbejde oplever vi ofte, at udsatte mennesker med alvorlig psykisk sygdom udskrives direkte fra psykiatrien til vores tilbud eller gaden, selvom de langt fra er færdigbehandlet. Det er problematisk for både de udsatte, som ikke får den hjælp, de har brug for, og for brugere og ansatte på vores tilbud, som skal håndtere mennesker, der ofte kan være kaotiske og udadreagerende.

Derfor bakker vi overordnet set op om dette lovforslag. Vi håber og tror, at afklaringspladserne kan bidrage til at sikre, at færre udsatte med alvorlig psykisk sygdom udskrives til ingenting, og at flere får den hjælp, de har brug for. Vi har dog også et par opmærksomhedspunkter, som vi mener, er vigtige for at sikre det.

Kvalificér visitationen

I lovforslaget lægges der op til, at der ved visitation til afklaringsopholdet ikke vil være behov for en visitationsproces, der svarer til visitationsprocessen ved fx midlertidigt ophold på et botilbud efter § 107 i serviceloven. Det vil i stedet være personens handlekommune, der i rådgivende dialog med sygehuspsykiatrien tager stilling til, om personen er inden for målgruppen for et afklaringsophold.

I Kirkens Korshær anbefaler vi i den forbindelse, at andre relevante aktører, herunder herberger, botilbud og andre tilbud i fx civilsamfundet, som har kendskab til personen, inddrages i vurderingen af borgerens behov for en afklaringsplads.

Desuden mener vi, at borgerne bør have frit valg af afklaringsplads, ligesom der er frit sygehusvalg og frit valg på boformer efter både § 108 og § 110 efter serviceloven.

Udvid målgruppen for afklaringspladser

Med lovforslaget afgrænses målgruppen for de foreslåede afklaringspladser til personer, der har været indlagt på et sengeafsnit i sygehuspsykiatrien. Dermed omfatter forslaget ikke personer, der alene har haft en konsultation i Psykiatrisk Akutmodtagelse uden indlæggelse eller alene har været tilknyttet distriktskykiatrien. Ligeledes omfatter det ikke personer, der efter udskrivning fra sygehuspsykiatrien tager ophold i eget hjem eller på gaden, da det forudsættes, at et afklaringsophold påbegyndes i umiddelbar tilknytning til udskrivning fra sygehuspsykiatrien.

Vi mener, dette udgør en unødvendig og uhensigtsmæssig begrænsning af målgruppen, som risikerer at betyde, at mennesker, der kunne have gavn af et afklaringsophold, ikke får det. Mennesker i udsathed vil typisk have en fragmenteret berøring med psykiatrien. Desuden er tærsklen for en indlæggelse høj for udsatte, ligesom manglende kapacitet i behandlingspsykiatrien betyder, at udsatte i dag ikke altid indlægges, selvom de har behov for det.

Kirkens Korshær er 450 ansatte og 9000 frivillige, som blandt andet driver varmestuer, herberger og genbrugsbutikker med glæde. Vores arbejde er baseret på det kristne menneskesyn og støttes af stat og kommuner, men finansieres grundlæggende af private midler, doneret af mennesker, som tror på den store værdi af de små, gode øjeblikke.

Derfor anbefaler vi, at målgruppen for afklaringspladserne udvides, så den omfatter alle, der vurderes at kunne have gavn af et afklaringsophold – også selvom de ikke nødvendigvis har været indlagt i sygehuspsykiatrien eller har taget ophold et andet sted efter udskrivning.

Mange af de mennesker, der vil have gavn af afklaringspladserne, har et aktivt brug af rusmidler. Derfor mener vi, det er vigtigt, at afklaringspladserne kan rumme personer med de udfordringer, og at personalet på afklaringspladserne har den nødvendige faglighed til at tage sig af mennesker med et aktivt forbrug af rusmidler.

Pas på hurtig udskrivning og lange ophold

Det er en udfordring i dag, at ikke-færdigbehandlede mennesker udskrives fra sygehuspsykiatrien på grund af pladsmangel og økonomiske incitament. Derfor er det afgørende, at afklaringspladserne ikke kommer til at fungere som et yderligere påskud for at udskrive ikke-færdigbehandlede mennesker.

Ligeledes er det vigtigt, at borgerne ikke fastholdes på afklaringspladserne i længere tid end nødvendigt på grund af økonomiske hensyn og interesser. Det skal sikres, at kommunerne hurtigst muligt visiterer til andre tilbud, hvis det vurderes at være den bedste måde at imødekomme personens behov på. Blandt andet forudsætter det, at kommunerne sikrer den nødvendige kapacitet på disse tilbud – noget ikke alle kommuner formår i dag.

Benyt pladser på § 110-tilbud

Det fremgår af lovforslaget, at afklaringsophold vil kunne ske på enkeltpladser på allerede eksisterende tilbud efter § 107 og 108 i serviceloven, der har ledige pladser, hvor et antal pladser så vil skulle godkendes af socialtilsynet som fleksible pladser, der kan anvendes til tilbud efter både § 107 og 108 i serviceloven og den foreslåede § 107 a.

I Kirkens Korshær foreslår vi, at afklaringspladserne også kan være fleksible pladser på § 110-tilbud. Vi oplever, at målgruppen for afklaringspladser ofte er personer, der har haft tilknytning til et § 110-tilbud. Derfor bør afklaringsophold også kunne finde sted på fleksible pladser på § 110-tilbud, hvis det vurderes at være hensigtsmæssigt for den enkelte.

Kirkens Korshær står til rådighed for yderligere uddybning.

Med venlig hilsen

Jeanette Bauer

Chef for Kirkens Korshær

**KIRKENS
KORSHÆR**

Nikolaj Plads
1067 København K
Tlf. 33121600
j.bauer@kirkenskorshaer.dk

www.kirkenskorshaer.dk

NOTAT

KLs høringssvar på Lov om ændring af lov om social service (Afklaringsophold)

KL har modtaget lovforslaget om ændring af lov om social service (afklaringsophold) i høring.

KL tager forbehold for de økonomiske konsekvenser af forslaget samt for politisk behandling af høringssvaret, da det ikke har været muligt inden for den givne tidsfrist.

Indledende bemærkning

Lovforslaget indebærer en hjemmel til, at kommunerne kan drive særlige afklaringspladser i henhold til servicelovens nye   107 a:

”Kommunalbestyrelsen skal uden forudgående udredning tilbyde et midlertidigt afklaringsophold til personer med psykiske lidelser i umiddelbar tilknytning til personens udskrivning fra sygehuspsykiatrien, hvis personen har behov for sociale indsatser, der kræver en nærmere afklaring.”

KL deler lovforslagets ambition om at forbedre sammenhængen mellem sygehuspsykiatrien og socialpsykiatrien. KL mener også, at fleksible afklaringsophold i socialpsykiatrien potentielt kan bidrage til at skabe bedre sammenhæng på tværs af sektorer og derved understøtte ambitionen.

KL deler ikke den i lovforslaget underliggende analyse af, at genindlæggelser af svært psykisk syge mennesker skyldes manglende kommunale indsatser. Det er gentagende gange påvist, at borgere, der har svære psykiske lidelser, udskrives uden at være tilstrækkelig behandlet eller stabiliseret i behandlingspsykiatrien. Kommunerne kan ikke gennem etablering af relativt få afklaringspladser l se de konstaterede problemer med insufficient behandling på de psykiatriske hospitalsafdelinger.

KL er stærkt bekymret for, at lovforslaget i sin nuværende form ikke vil indfri ambitionen bag lovforslaget. Dette skyldes først og fremmest, at lovforslaget tager afsæt i, at et ophold på en afklaringsplads skal have en varighed op til 30 dage¹ med mulighed for forlængelse. Erfaringerne fra afprøvning af afklaringspladserne i tre pilotkommuner er på tværs af de tre kommuner, at et afklaringsophold har en varighed på minimum 90 dage. Dette er ligeledes vurderingen fra adskillige andre kommuner, der kender målgruppen, som KL har været i dialog med. KL finder det derfor hverken fagligt forsvarligt eller i

Dato: 27. oktober 2025

Sags ID: SAG-2023-01613
Dok. ID: 3631308

E-mail: ANGI@kl.dk
Direkte: 3370 3242

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 6

¹ Af DUT- notat om forslag til lov om ændring af lov om social service (afklaringsophold) dateret 31. oktober 2025 fremgår, at det lægges til grund for beregningen bag afklaringsophold, at den gennemsnitlige opholdstid på en afklaringsplads er 10-30 dage, svarende til et gennemsnit på 20 dage. Det fremgår ikke af notatet hvad denne antagelse baseres på.

borgernes interesse, hvis kommunerne kun får ressourcer til at gennemføre afklaringsophold på 20/30 dage.

For at afklaringspladsernes potentiale kan realiseres, er det helt afgørende, at varigheden fastsættes realistisk (90 dage), og at kommunerne sikres de nødvendige ressourcer til at etablere og drive pladserne på forsvarlig vis.

Jf. KLs svar i den økonomiske høring er KL uenig med SBM om de kommunaløkonomiske konsekvenser. Lovændringen vil få betydeligt større økonomiske konsekvenser for kommunerne.

Derudover finder KL en række yderligere udfordringer i lovforslaget, som gennemgås nedenfor.

1) Afklaringsopholdets varighed

Lovforslaget angiver, at afklaringspladserne som udgangspunkt skal tilbyde kortvarige ophold på op til 30 dage. Samtidig fremgår det, at kommunen ikke på forhånd kan fastsætte opholdets varighed. Af DUT-notatet fremgår, at den gennemsnitlige opholdstid forventes at være 10–30 dage, svarende til gennemsnitligt 20 dage.

KL er uenig i denne antagelse og vurderer, at der hverken er fagligt eller praktisk grundlag for at fastsætte et gennemsnit på 20 dage.

Erfaringerne fra de tre pilotkommuner – Roskilde, Aarhus og Faaborg-Midtfyn – viser, at den gennemsnitlige varighed for ophold på en afklaringsplads er mindst 90 dage. Kommunerne peger samstemmende på, at denne periode er nødvendig for at opnå stabilisering og motivation hos borgeren, hvilket er en forudsætning for en fagligt forsvarlig afklaring af støttebehovet.

Da forsøgsordningen netop har haft til formål at skabe viden til brug for en bred implementering, bør erfaringerne herfra indgå som grundlag for lovgivningen. KL vurderer, at en opholdsperiode på 20–30 dage ikke blot er utilstrækkelig, men kan virke direkte kontraproduktivt i forhold til at skabe sammenhængende forløb for borgerne.

De økonomiske beregninger bag lovforslaget bør derfor tage udgangspunkt en markant højere gennemsnitlig opholdslængde på omkring 90 dage.

Selvom lovforslaget åbner mulighed for forlængelse ud over de 30 dage, er dette i praksis ikke realistisk, da kommunerne kun tildeles midler svarende til 20 dage. En sådan underfinansiering vil tvinge kommunerne til at afslutte borgerne for tidligt – inden de er stabiliseret – hvilket kan hæmme borgerens recovery og øge risikoen for genindlæggelser.

2) Kommunernes forsyningsforpligtigelse

Lovforslaget (side 7) fastslår, at kommunalbestyrelsen har forsyningsforpligtelsen og dermed skal sikre et tilstrækkeligt antal afklaringspladser, enten ved selv at oprette dem eller ved samarbejde med andre kommuner eller private aktører.

Etablering af afklaringspladser vil uundgåeligt i mange kommuner lægge et pres på den eksisterende botilbudskapacitet. Regeringen bør sikre, at der er

Dato: 27. oktober 2025

Sags ID: SAG-2023-01613
Dok. ID: 3631308

E-mail: ANGI@kl.dk
Direkte: 3370 3242

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 6

tilstrækkelig finansiering til etablering af afklaringspladser i kommunerne, ligesom det bør tydeliggøres i lovteksten, at kommunalbestyrelsen ikke kan pålægges at stille flere pladser til rådighed, end hvad den tildelte økonomiske ramme muliggør.

3) Tværkommunalt samarbejde

KL anbefaler, at det præciseres i lovteksten, at kommuner kan indgå samarbejde om etablering og drift af afklaringspladser i områder, hvor dette giver bedst mening ud fra geografiske eller demografiske hensyn. Det bør samtidig fremgå tydeligt, hvilken lovgivningsmæssig ramme et sådant samarbejde skal ske inden for.

4) Målgruppen for afklaringsophold

KL er bekymret for, at lovforslaget udvider målgruppen væsentligt i forhold til, hvem der kan modtage indgribende foranstaltninger efter serviceloven. En sådan udvidelse vurderes ikke at kunne rummes inden for den økonomiske ramme, som er fastlagt i Aftale om en samlet 10-årsplan for psykiatrien fra maj 2025.

Lovforslaget beskriver målgruppen således:

"Et midlertidigt afklaringsophold efter den foreslåede § 107 a vil adskille sig fra et midlertidigt ophold på en boform oprettet i henhold til servicelovens § 107 ved dels, at det ikke vil skulle forudsættes, at personens fysiske eller psykiske funktionsevne er væsentligt nedsat, men alene nedsat."

Ikke alle borgere, der udskrives fra sygehuspsykiatrien, skal imidlertid tilbydes et afklaringsophold. For nogle borgere kan støttebehovet fortsat afklares i eget hjem, som det sker i dag. Borgere med lettere funktionsnedsættelser vil som regel ikke have behov for et sådant ophold, men kan i stedet støttes i hjemmet gennem fx § 85-støtte, forebyggende indsatser (§ 82) eller frivillige tilbud. Ophold på en afklaringsplads bør derimod forbeholdes borgere med svær psykisk sygdom og komplekse problemstillinger.

KL foreslår derfor, at målgruppen i lovforslaget præciseres til borgere med betydelig nedsat psykisk funktionsevne. Denne afgrænsning vil sikre, at afklaringsophold målrettes de borgere, der har mest komplekse udfordringer og behov for et intensivt forløb.

KL anbefaler desuden, at målgruppen betegnes som *borgere med betydelig nedsat psykisk funktionsevne* frem for *personer med psykiske lidelser*, så begrebsanvendelsen stemmer overens med servicelovens øvrige bestemmelser. KL anbefaler også, at det præciseres i lovteksten, at det er borge-rens handlekommune, der – på baggrund af en konkret, individuel vurdering – beslutter, om borgeren skal tilbydes et afklaringsophold, eller om behovet kan afklares i hjemmet.

KL foreslår således, at lovteksten ændres til:

"Kommunalbestyrelsen skal uden forudgående udredning tilbyde et midlertidigt afklaringsophold til personer med betydelig nedsat psykisk funktions-

Dato: 27. oktober 2025

Sags ID: SAG-2023-01613
Dok. ID: 3631308

E-mail: ANGI@kl.dk
Direkte: 3370 3242

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 6

evne i umiddelbar tilknytning til personens udskrivning fra sygehuspsykiatrien, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at personen har behov for sociale indsatser, der kræver en nærmere afklaring.”

En sådan skærpelse af målgruppen vil desuden skabe overensstemmelse mellem serviceloven og psykiatriloven, da patienter omfattet af psykiatrilovens §§ 13 a og 13 b typisk er personer med betydelig nedsat funktions-
evne.

5) Visitationskompetencen

Lovforslaget fremstår uklart i forhold til, hvem der har kompetencen til at vurdere, om en borger er i målgruppen for et afklaringsophold. På den ene side fremgår det, at overlægen i sygehuspsykiatrien vurderer behovet for sociale indsatser, mens det på den anden side anføres, at handlekommunen træffer beslutningen i dialog med psykiatrien.

KL anbefaler, at kompetencefordelingen præciseres i lovteksten, og at der indskrives en forpligtelse til systematisk dialog mellem region og kommune. Det bør fremgå tydeligt, at kommunen har den endelige myndighedskompetence, men at vurderingen af borgerens behov skal ske i et tværsektorielt samarbejde.

Derudover bør lovteksten fastslå, at der ikke må ske udskrivning til et afklaringsophold uden en forudgående udskrivningsaftale.

6) Regionernes forpligtigelse i fbm. udskrivelse

For at sikre en sammenhængende overgang mellem udskrivelse fra sygehuspsykiatrien og et afklaringsophold i socialpsykiatrien er tæt koordination og samarbejde afgørende. Dette kunne f.eks. finde sted i regi af det lokale samarbejde om udvidelsen af regionernes 96-timersbehandlingsansvar i psykiatrien, som træder i kraft 1. januar 2026.

KL anbefaler, at lovteksten tydeliggør regionernes forpligtelse til at samarbejde med kommunerne om vurdering af borgernes behov for afklaringsophold og om planlægning af overgangen mellem indlæggelse og ophold. Det bør desuden fremgå, at ressourcer, der if. lovforslaget forventes frigivet i sygehuspsykiatrien, skal anvendes til at understøtte dette samarbejde.

7) Afklaringsopholdets formål

Lovforslaget bør præcisere, at formålet med et afklaringsophold ikke alene er at afklare støttebehov, men også at understøtte borgerens overgang fra indlæggelse til et stabilt hverdagsliv i eget hjem, bofællesskab eller botilbud.

Under opholdet skal arbejdet med borgeren bidrage til at afdække borgerens ønsker, ressourcer og behov og dermed danne grundlag for planlægningen af det videre forløb. Opholdet skal samtidig give borgeren mulighed for at genvinde praktiske færdigheder og sociale kompetencer, så overgangen fra psykiatrisk behandling til selvstændigt liv understøttes bedst muligt.

8) Afklaringsopholdets afslutning

Det fremgår af lovforslaget (side 7), at afklaringsopholdet først kan ophøre, når kommunen konkret har vurderet, at borgeren ikke længere har brug for

Dato: 27. oktober 2025

Sags ID: SAG-2023-01613
Dok. ID: 3631308

E-mail: ANGI@kl.dk
Direkte: 3370 3242

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 6

opholdet, og der er truffet afgørelse om dette samt om, hvilke konkrete sociale indsatser der fremadrettet tilgodeser borgerens behov for støtte og hjælp.

Formuleringen er uklar på flere niveauer. For det første kan sætningen tolkes som, at borgeren ikke kan afsluttes fra et afklaringsophold uden at være tilkendt efterfølgende sociale indsatser. Der vil være tilfælde, hvor borgeren efter opholdet vurderes ikke at have behov for visiterede sociale indsatser. Det bør derfor præciseres, at borgerens hjemkommune, ud fra en konkret individuel vurdering, kan træffe beslutning om, at borgeren ikke har behov for en visiteret servicelovsindsats efter opholdets afslutning.

For det andet kan det blive en udfordring, hvis der ikke er klare regler for borgerens fraflytning. Dette kan medføre, at pladserne "sander til", hvis borgeren ikke ønsker at fraflytte, selvom kommunen har vurderet, at opholdet ikke længere er nødvendigt, eller at borgeren kan vende hjem uden visiteret indsats. Kommunen vil i sådanne situationer kun have mulighed for at forsøge at motivere borgeren.

Derfor bør lovteksten fastsætte klare rammer for, hvad der gælder, hvis en borger ikke ønsker at fraflytte afklaringspladsen. Herunder bør det præciseres, om SEL   129 om flytning uden samtykke også gælder for borgere på afklaringspladsen.

Der bør desuden være klare rammer for, hvad der gælder, hvis kommunen har visiteret borgeren til specifikke indsatser eller tilbud efter opholdet, men borgeren takker nej til dette tilbud.

9) Forebyggende perspektiv

Erfaringer fra bl.a. Aarhus Kommune viser, at der også er behov for afklaringspladser til borgere, der ikke udskrives direkte fra psykiatrisk indlæggelse. Dette gælder borgere i ambulante forløb samt borgere med tidligere eller gentagne indlæggelser. Der kan også være behov for borgere, der kommer fra for ldrehjem, hvor støttebehovet er vanskeligt at fastslå.

KL har gentagne gange understreget over for Social- og Boligministeriet, at det er afgørende, at pladserne kan anvendes fleksibelt og dermed have et reelt forebyggende sigte. Pladserne skal kunne benyttes af borgere, der udskrives fra psykiatrien, men også af borgere, der midlertidigt ikke kan opholde sig i eget hjem, uden at psykiatrisk indlæggelse vurderes nødvendig.

Lovforslaget åbner ikke for en sådan anvendelse, hvilket fagligt set er uhen-sigtsmæssigt. Borgere kan dermed blive nødt til at gennemgå en psykiatrisk indlæggelse, f r de kan få et afklaringsophold, hvilket hverken gavner borgeren eller fremmer ambitionen om, at afklaringspladserne skal nedbringe gen-indlæggelser i sygehuspsykiatrien.

10) Borgers mulighed for klageadgang

Det bør fremgå af lovteksten, om borgeren har mulighed for at klage over kommunens vurdering af, at borgeren skal afsluttes i et afklaringsophold, eller over at borgeren ikke tilbydes ophold.

Dato: 27. oktober 2025

Sags ID: SAG-2023-01613
Dok. ID: 3631308

E-mail: ANGI@kl.dk
Direkte: 3370 3242

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 5 af 6

Hvis klagemulighed foreligger, b r lovforslaget indeholde en klar definition af, hvilke kriterier kommunen skal og kan lægge vægt på i vurderingen af borgerens behov.

Der bør også overvejes, om der skal være særlige regler eller fast-track ordning, s  klageadgangen bliver meningsfuld for borgeren.

11) Egenbetaling

Erfaringer fra flere kommuner viser, at betaling for ophold kan medføre, at nogle borgere afviser tilbuddet. Samtidig er de almindelige regler for fasts telse af egenbetaling i midlertidige botilbud administrativt tunge og uhen-sigtsm ssige, især i forhold til de korte ophold. Ministeriet bør overveje mu-ligheden for en mindre standardtakst for ophold og kost på afklaringsplad-serne.

12) Regler om magtanvendelse

Det fremgår ikke af lovforslaget, hvorvidt borgere på afklaringsophold er om-fattet af servicelovens magtanvendelsesregler i kapitel 24 og 24a. Dette bør præciseres i lovteksten.

13) Udskrivning fra psykiatrien på alle tidspunkter

Lovforslaget forudsætter, at afklaringsopholdet påbegyndes i umiddelbar til-knytning til udskrivning fra sygehuspsykiatrien. Det er uklart, hvad dette kon-kret indebærer for kommunens ansvar. I praksis betyder det, at kommunen skal kunne modtage og iværksætte tilbuddet uanset tidspunkt – herunder uden for normal arbejdstid, i weekender og på helligdage.

Dette vil kræve udvidelse af kommunens administrative beredskab, fx døgn-bemanding eller tilkaldevagt, hvilket medfører betydelige merudgifter. Det vil også øge behovet for tilgængelige afklaringspladser med fleksibel kapacitet og styrket samarbejde med sygehuspsykiatrien.

Lovforslaget b r tydeliggøre, hvornår kommunen skal kunne stille afklarings-pladser til rådighed, fx inden næste hverdag. Alternativt bør de økonomiske konsekvenser ved en udvidelse af kommunens administrative kapacitet vur-deres.

KL anbefaler, at der tages højde herfor i den videre behandling af lovforsla-get, s  der sikres både en tilstrækkelig tydelighed for aftaler mellem kom-mune og region, ligesom der skal sikres en tilstrækkelig finansiering til at un-derst tte en eventuel udvidelse af kommunens administrative kapacitet.

Afsluttende bemærkninger

KL deler lovforslagets ambition om at skabe bedre overgange mellem syge-huspsykiatrien og den kommunale socialpsykiatri. Det er dog en forudsæt-ning, at kommunerne sikres en økonomisk bæredygtig ramme for etablering og drift af afklaringspladserne og et regelsæt, der er meningsfuldt ift. den fo-rest ende opgave. KL vurderer, at lovforslaget i dets nuværende form ikke opfylder denne forudsætning.

Dato: 27. oktober 2025

Sags ID: SAG-2023-01613
Dok. ID: 3631308

E-mail: ANGI@kl.dk
Direkte: 3370 3242

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 6 af 6

Høringssvar

LÆGEFORENINGEN

Høring over udkast til forslag til Lov om ændring af lov om social service (afklaringspladser)

20. november 2025

Sagsnr.: 2025-21468

Doknr.: 3072181

Lægeforeningen takker for muligheden for at afgive høringssvar til lovforslaget. Det er positivt, at der lægges op til at styrke indsatsen for mennesker med psykiske lidelser og til at skabe bedre sammenhæng mellem psykiatrien og socialpsykiatrien. Samtidig finder Lægeforeningen det væsentligt at vurdere, om den foreslåede model med midlertidige afklaringsophold reelt kan understøtte dette formål.

I det følgende gives Lægeforeningens bemærkninger til lovforslaget.

Et velment forslag, som dog risikerer ikke at indfri intentionen

Lægeforeningen anerkender lovforslagets intention om at forbedre sammenhængen mellem psykiatrien og socialpsykiatrien og mindske risikoen for unødigt genindlæggelse.

Lægeforeningen finder dog anledning til at rejse bekymring for, om intentionen kan indfries gennem oprettelsen af midlertidige afklaringsophold. Der er risiko for, at ordningen kan skabe et nyt mellemlid i et allerede komplekst system frem for at styrke den varige sammenhæng.

Det er væsentligt at være opmærksom på, at nogle af de udfordringer, som lovforslaget søger at afhjælpe, i høj grad udspringer af manglende kapacitet og kvalitet i socialpsykiatrien. Afklaringsophold vil kun fungere efter hensigten, hvis ordningen ledsages af en markant styrkelse af den samlede socialpsykiatri og klare krav til både kapacitet og faglig kvalitet.

Afgørende med rette faglige kompetencer på afklaringsophold

Lovforslaget forudsætter, at afklaringsophold skal kunne tilbydes i umiddelbar tilknytning til udskrivning fra sygehuspsykiatrien, og at personen her skal modtage den nødvendige sociale og sundhedsfaglige støtte.

Det stiller store krav til fagligheden og kvaliteten i afklaringsopholdene. Der må ikke opstå situationer, hvor borgere med komplekse psykiske lidelser opholder sig steder uden tilstrækkelige sociale- eller sundhedsfaglige kompetencer.

Domus Medica
Kristianiagade 12
DK-2100 København Ø

Tlf.: +45 3544 8500
Tlf.: +45 3544 8218 (direkte)
E-post: dadl@dadl.dk
E-post: nicp@DADL.DK
www.laeger.dk

Lægeforeningen finder det desuden vigtigt, at der i forbindelse med etableringen af afklaringsopholdene tages stilling til, hvordan der sikres lægedækning. Det gælder både for borgere, som er hjemløse og derfor ikke nødvendigvis har egen læge, og for borgere, som under opholdet opholder sig langt fra deres egen læge.

Det er afgørende, at der stilles tydelige krav til både socialfaglige og sundhedsfaglige kompetencer samt til samarbejdet mellem de relevante aktører, herunder også almen praksis.

Afklaringsophold må ikke blive et unødvendigt ekstra stop

Formålet med lovforslaget er at sikre bedre sammenhæng og færre genindlæggelser. Dette kan kun opnås, hvis afklaringsophold anvendes på et veldefineret grundlag og ikke udvikler sig til et ekstra led, som forsinker iværksættelsen af den rette indsats.

Der bør derfor fastsættes nationale standarder for, hvornår et afklaringsophold er relevant, og hvordan afklaringsophold tilrettelægges – herunder også krav om systematisk opfølgning og monitorering af opholdslængde, overgange til varige indsatser og eventuelle genindlæggelser, så det kan vurderes, om formålet om bedre sammenhæng faktisk opfyldes.

Afklaringsophold forudsætter, at kommunerne kan tilbyde relevante sociale tilbud

Det er positivt, at kommunen med lovforslaget forpligtes til at træffe afgørelse om det videre sociale forløb, før en borger kan afsluttes fra et afklaringsophold. Dette kan give en vigtig tryghed for borgeren og bidrage til større kontinuitet i indsatsen.

Dog stiller det samtidig krav til, at kommunerne har adgang til relevante sociale tilbud med tilstrækkelig kapacitet og faglig kvalitet, så vurderingen under afklaringsopholdet kan føre til en konkret og varig løsning.

Lægeforeningen anbefaler derfor, at lovforslaget suppleres med klare krav til faglig kvalitet og kapacitet i socialpsykiatrien, så afklaringsophold kan bidrage til reel sammenhæng og tryghed for borgerne.

Med venlig hilsen

Camilla Noelle Rathcke
Formand for Lægeforeningen

Rådet for Socialt Udsatte

Dato: 18.11.2025

RÅDET FOR SOCIALT UDSATTE - HØRINGSSVAR VEDR. LOVFORSLAG OM ÆNDRING AF LOV OM SOCIAL SERVICE (AFKLARINGSPLADSER)

Rådet takker for høringen, og tilslutter sig lovforslaget med følgende bemærkninger og anbefalinger.

- Mange mennesker i social udsathed har udover en psykisk lidelse også et aktivt forbrug af rusmidler. Rådet anbefaler derfor, at afklaringspladserne skal kunne rumme personer med et aktivt forbrug af rusmidler, og at personalet på afklaringspladserne skal have viden om målgruppens behov for fx abstinens- og substitutionsbehandling.
- Rådet bemærker, at personer, der efter udskrivning fra sygehuspsykiatrien tager ophold i eget hjem eller på gaden, ikke er omfattet af målgruppen for afklaringspladserne. Rådet anbefaler, at ingen udskrives fra sygehuspsykiatrien, uden at der er lagt en holdbar plan med fokus på bl.a. bolig, indtægt, støtte og fortsat behandling.
- Rådet bemærker, at det udelukkende er kommunerne, der skal finansiere afklaringspladserne. Dette indebærer en risiko for, at afklaringspladserne underanvendes, da den økonomiske byrde og risiko placeres ensidigt hos kommunerne, imens de i lovforslaget nævnte økonomiske gevinster, fx færre genindlæggelser, realiseres i sygehuspsykiatrien. De seneste års erfaringer med særlige pladser i psykiatrien viser, at en finansieringsmodel med høj kommunal takstfinansiering og betaling for tomgangspladser skaber incitamenter til tilbageholdenhed i visitationen. Rådet anbefaler derfor en finansierings- og visitationsmodel for § 107 a-ordningen, hvor sundhedsrådene medfinansierer afklaringspladserne, og hvor sygehuspsykiatrien til gengæld er med til at beslutte, om en person skal tilbydes ophold på en afklaringsplads.
- Rådet anbefaler, at lovforslaget skal indeholde klare kriterier for, hvornår en person skal tilbydes ophold på en afklaringsplads. Ellers risikeres uens adgang til afklaringspladser for personer fra forskellige kommuner. Derudover anbefaler rådet, at personen selv altid inddrages i beslutningen.
- Rådet anbefaler, at afklaringspladserne er døgnbemandede.

Med venlig hilsen

Kira West

Formand for Rådet for Socialt Udsatte

Rådet for
Socialt Udsatte

e post@udsatte.dk w udsatte.dk a St. Torvegade 26, 3700 Rønne

SAND – De Hjemløses Landsorganisation
Sundholmsvej 34, st.
2300 København S
Tlf: 89 93 70 60
Mail: sand@sandudvalg.dk
19-11-2025

Bente Brandborg

beb@sm.dk

Kontor for udsatte voksne

Høringssvar fra SAND – De hjemløses Landsorganisation vedr. udkast til lovforslag om afklaringspladser efter lov om social service

SAND – De hjemløses Landsorganisation takker for muligheden for at afgive høringssvar.

Vi repræsenterer mennesker, der lever eller har levet i hjemløshed, ofte med psykisk sygdom, misbrug, traumer og mange års erfaring med at blive tabt mellem systemer. SAND synes grundlæggende forslaget om afklaringspladser er godt og et nødvendigt skridt for at lappe de huller der er i det psykiatriske system. Vi ser også et potentiale for at afklaringspladserne kan medføre en hurtigere visitationspraksis i kommunerne til en § 107. Set fra borgernes side rummer forslaget om afklaringspladser både et vigtigt potentiale og nogle alvorlige risici. Det afgørende spørgsmål for vores målgruppe er enkelt:

Bliver det her en reel genvej til stabil bolig og støtte – eller endnu en midlertidig “parkeringsplads”, hvor man sidder fast, mens kommunen tænker?

Vi ser et klart behov for, at lovforslaget strammes, så det bliver brugerrettet og retssikkerhedsmæssigt robust.

Afklaringspladser – gevinsterne for borgerne, hvis det gøres rigtigt

Hvis afklaringspladser indrettes rigtigt, kan de være en stor gevinst for mennesker i hjemløshed og for psykisk sårbare borgere.

I dag bliver alt for mange udskrevet direkte til gaden, tilbage til et tilfældigt herberg eller til en kaotisk tilværelse i en lejlighed, de ikke magter. En afklaringsplads kan være forskellen på endnu en rundtur i systemet eller et løft videre til et sted, hvor man hurtigt afklarer borgerens behov og anbefaler en vej videre, f.eks. et botilbud efter § 107, et længerevarende tilbud efter § 108 eller intensiv bostøtte i en egen bolig. Der er en plan, som man kan forstå, og som har en tidsramme. Det er præcis det, vores medlemmer efterspørger: forudsigelighed, gennemsigtighed og oplevelsen af, at der faktisk er et næste skridt og ikke bare endnu en midlertidig seng.

Den gevinst forsvinder, hvis afklaringspladsen blot bliver endnu et ophold uden garanti for, at noget sker bagefter. For vores målgruppe er der ikke noget værre end

SAND – De Hjemløses Landsorganisation

Sundholmsvej 34, st.

2300 København S

Tlf: 89 93 70 60

Mail: sand@sandudvalg.dk

at blive “sat i bero” uden en dato og uden en ret til at få en afgørelse. Derfor bør lovforslaget koble ophold på afklaringsplads direkte til en forpligtelse for kommunen til at træffe afgørelse om det videre tilbud inden for en kort, fast frist og til en klar handleplan, udarbejdet sammen med borgeren, hvor det fremgår, hvad der skal ske, hvem der har ansvaret, og hvornår der senest skal træffes beslutning om næste skridt. Ellers vil lovforslagets ord om borgerens recovery blive gjort til skamme.

Lange sagsbehandlingstider – kort afklaring giver ingen mening uden hurtig visitation

I dag opererer flere af landets største kommuner med meget lange sagsbehandlingsfrister på netop de tilbud, som afklaringspladserne skal pege videre til. For midlertidige og længerevarende botilbud efter §§ 107 og 108 ligger de formelle frister typisk på 2–4 måneder¹, og de faktiske ventetider er ofte endnu længere, fordi der mangler egnede pladser.

For en borger, der lige er blevet udskrevet fra psykiatrien, betyder det flere måneder i usikkerhed, risiko for at miste modet og falde tilbage i misbrug eller gadeophold og en oplevelse af, at systemet ikke tager ens situation alvorligt - selv om kommunen formelt set er “i gang med sagen”.

Det harmonerer meget dårligt med idéen om afklaringspladser som et kort, intensivt forløb. Et afklaringsophold på f.eks. 30 dage giver ingen mening, hvis borgeren bliver parkeret i månedsvis uden afgørelse om § 107- eller § 108-tilbud eller en tilstrækkelig støtte i egen bolig.

SAND anbefaler derfor, at der i loven eller forarbejderne indarbejdes særligt korte sagsbehandlingsfrister for afgørelser om botilbud og bostøtte for borgere på afklaringsplads og ved udskrivning fra psykiatrien (f.eks. maksimalt 4–6 uger), en pligt til at træffe afgørelse om det videre tilbud, inden et afklaringsophold afsluttes, og en ordning, hvor borgeren får ret til et midlertidigt botilbud, hvis fristen overskrides.

¹ Københavns kommune har 12 ugers sagsbehandlingsfrist <https://www.kk.dk/om-kommunen/sagsbehandling-og-klager/sagsbehandlingsfrister/socialforvaltningen> og lang ventetid på § 107 tilbud. Esbjerg Kommune har 2 måneders frist <https://www.esbjerg.dk/om-kommunen/sagsbehandlingsfrister> Aalborg kommuner har 3 måneders frist. <https://www.aalborg.dk/mit-liv/sundhed-og-omsorg/udsatte-og-saarbare/hjaelp-til-bolig/botilbud> Svendborg Kommune har en gennemsnitlig sagsbehandlingstid på 16 uger. <https://www.svendborg.dk/kvalitetsstandarder/socialomraadet/midlertidigt-botilbud/>

SAND – De Hjemløses Landsorganisation

Sundholmsvej 34, st.

2300 København S

Tlf: 89 93 70 60

Mail: sand@sandudvalg.dk

Risikoen for at falde mellem psykiatri, hjemkommune og § 110-tilbud

Vi ser dagligt, at borgere falder ned mellem stolene, fordi psykiatrien, hjemkommunen og herbergerne ikke får talt sammen i tide. Indlæggelser afsluttes uden realistisk plan for bolig og støtte, udskrivningsaftaler bliver for overfladiske, og det er uklart, hvem der faktisk har ansvaret for at følge op.

I høringsskrivelsen anføres det, at:

“Kan kommunen allerede på udskrivningstidspunktet tage stilling til, hvordan personens behov bedst imødekommes, f.eks. ved ophold i eget hjem med bostøtte, midlertidigt ophold i et botilbud efter § 107 eller varigt ophold efter § 108 i serviceloven, vil personen ikke falde inden for målgruppen, der vil skulle tilbydes et afklaringsophold.” (s. 6)

Den formulering vender efter SANDs opfattelse tingene på hovedet. Hvis kommunen kan tage stilling på udskrivningstidspunktet, skal kommunen også gøre det – og ikke blot “tage stilling” på papiret, men faktisk visitere og sikre, at borgeren kan få en plads på et botilbud eller få den nødvendige støtte i egen bolig umiddelbart efter udskrivning. Her bør lovgiver lægge samme princip til grund som i servicelovens § 110, stk. 5, hvor kommunen først kan udskrive en borger fra forsorgshjem, når der foreligger en konkret bolig eller et botilbud efter §§ 107 eller 108, og hjælpen er klar til at blive iværksat. Afklaringspladser skal ikke bruges som en “buffer”, fordi kommunen ikke får gjort sit arbejde færdigt i tide; de skal være en mulighed for de borgere, hvor det trods en målrettet indsats ikke har været muligt at nå til en klar beslutning om den videre indsats før udskrivning.

Lovforslaget lægger op til, at kommunen træffer afgørelse om afklaringsplads, mens psykiatrien primært får en rådgivende rolle. Det indebærer en åbenbar risiko for, at borgere, som psykiatrien vurderer, har brug for et intensivt botilbud eller en afklaringsplads, alligevel sendes tilbage til gaden, et herberg eller en uholdbar bolig, fordi kommunen tøver eller prioriterer anderledes.

SAND anbefaler, at der stilles skærpede krav til samarbejdet: Behovet for afklaringsplads og/eller botilbud skal obligatorisk vurderes og skrives ind i udskrivningsplanen for borgere i risiko for hjemløshed; psykiatrien og hjemkommunen skal være forpligtet til at holde fælles møder med borgeren, før der træffes beslutning om andet end afklaringsplads eller botilbud; og hvis psykiatrien anbefaler afklaringsophold eller et botilbud, bør kommunen kun kunne fravige dette med en skriftlig, begrundet afgørelse med klagevejledning, som borgeren og evt. bisidder kan handle på.

SAND – De Hjemløses Landsorganisation

Sundholmsvej 34, st.

2300 København S

Tlf: 89 93 70 60

Mail: sand@sandudvalg.dk

For at recovery perspektivet i forslaget skal respekteres og for at undgå at borgere, hvis handlekommune ikke anerkender deres ansvar for borgeren, ikke reelt har mulighed for at få en afklaringsplads, skal borgeren selv kunne vælge, hvor i landet vedkommende ønsker pladsen. Det vil også give de borgere, der af den ene eller anden årsag ikke ønsker at vende tilbage til deres handlekommune mulighed for at få den nødvendige hjælp.

Målgruppe og retssikkerhed – afklaringsplads må ikke blive en blindgyde

I praksis oplever vi allerede i dag, at nogle kommuner fortolker målgruppen for § 107 snævert og afviser borgere i hjemløshed, selvom de har komplekse sociale og psykiske problemer. Med en ny konstruktion som afklaringspladser er der risiko for, at der opstår endnu en mellemstation, hvor borgeren godt nok kan være “inde i systemet”, men uden at have en klar ret til en varig løsning.

SAND mener, at mennesker i hjemløshed med psykisk sygdom, misbrug og andre komplekse problemstillinger utvetydigt skal anerkendes som målgruppe for afklaringspladserne. Dvs. at gadehjemløse, sofasovere, herbergsbeboere og beboere på dobbeltdiagnosetilbud, skal kunne få en afklaringsplads, hvis de objektivt set er målgruppe for en sådan plads. Der bør laves en klar adgangsvej til afklaringsplads frem for at straffe disse borgere for at psykiatrien ikke har plads til dem eller ikke kan rumme dem fordi deres situation er kaotisk. Ophold på afklaringsplads skal ledsages af en skriftlig plan, f.eks. en § 142 handleplan, og en realistisk tidsramme, som borgeren får udleveret, og som kan bruges som udgangspunkt for klage, hvis tingene ikke sker som aftalt.

Endelig vil vi påpege, at der er en fare for at borgere på en afklaringsplads ikke visiteres til en § 107 plads af økonomiske årsager; at der i stedet henvises til en herbergsplads fordi kommunen ikke kan få statsrefusion på § 107 pladsen med mindre borgeren visiteres til en sådan under sit herbergsophold, og derfor vil de sende borgeren på et unødvendigt pitstop på et herberg og herfra visitere til et § 107 tilbud.

Afsluttende anbefalinger fra SAND

SAND – De hjemløses Landsorganisation – ser et vigtigt potentiale i afklaringspladser, men kun hvis der politisk tages ansvar for at gøre ordningen konsekvent brugerrettet. Det kræver efter vores opfattelse, at lovforslaget justeres, så:

1. Afklaringspladser kobles direkte til hurtig visitation til botilbud efter §§ 107 og 108 eller intensiv bostøtte, med korte, bindende frister.

SAND – De Hjemløses Landsorganisation

Sundholmsvej 34, st.

2300 København S

Tlf: 89 93 70 60

Mail: sand@sandudvalg.dk

2. Sagsbehandlingstiderne på botilbudsområdet skærpes, så borgere i hjemløshed ikke skal vente 2–4 måneder på afgørelser efter et kort afklaringsophold.
3. Samarbejdet mellem psykiatri, kommune, herberger og afklaringspladser forpligtes, så ingen kan lægge ansvaret fra sig, og borgeren ikke forsvinder i hullerne mellem systemerne.
4. Målgruppen og rettighederne tydeliggøres, så mennesker i hjemløshed ikke risikerer at blive sorteper i en model, der på papiret skulle hjælpe dem.

Hvis lovgiver ønsker at styrke overgangen fra psykiatrien og hjemløsetilbud til stabile løsninger, er det nødvendigt at se lovforslaget med borgerens briller:

Afklaringspladser må ikke blive endnu et sted, man kan gå i stå – de skal være et sted, hvor man får hjælp til faktisk at komme videre.

Med venlig hilsen

SAND – De hjemløses Landsorganisation

Att. Bente Brandborg

Social- og Boligministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

November 2025

Høring over udkast til forslag til Lov om ændring af lov om social service (afklaringspladser)

Selveje Danmark og Dansk Erhverv modtog d. 22. oktober høring over udkast til forslag til Lov om ændring af lov om social service (afklaringspladser). Selveje Danmark takker for muligheden for at afgive høringssvar.

Med lovforslaget forslås det, at der i serviceloven efter § 107 indsættes en ny § 107 a, der forpligter kommunalbestyrelsen til at tilbyde et afklaringsophold til personer med psykiske lidelser, der udskrives fra sygehuspsykiatrien med et vurderet behov for sociale indsatser, der kræver en nærmere afklaring.

I dag findes der i serviceloven ikke pligt eller hjemmel til, at kommunalbestyrelsen i direkte tilknytning til udskrivning fra sygehuspsykiatrien skal eller kan tilbyde et midlertidigt afklaringsophold til personer med psykiske lidelser, der i forbindelse med udskrivning vurderes at have behov for sociale indsatser eller mere omfattende indsats end den, personen modtog ved indlæggelse i sygehuspsykiatrien.

Selveje Danmark og Dansk Erhverv støtter grundlæggende op om lovforslaget og finder det afgørende, at personer ikke udskrives til eget hjem eller gaden uden den rette støtte med risiko for forværring af personens psykiske lidelser og unødigt genindlæggelse.

Selveje Danmark og Dansk Erhverv bemærker, at andelen af psykiatriske patienter, der genindlægges inden for 30 dage efter udskrivelse, er støt stigende. I dag genindlægges hver fjerde patient i psykiatrien inden for 30 dage. Dette kan netop indikere, at patienter ikke gribes efter udskrivning fra behandlingspsykiatrien, ligesom det kan indikere, at der er udfordringer med at sikre, at patienter er færdigbehandlede, når de udskrives fra behandlingspsykiatrien.

Specifikke bemærkninger

Visitationsproces

Det fremgår, at det er Social- og Boligministeriets opfattelse, at der ved visitation til afklaringsopholdet ikke vil være behov for en visitationsproces, der svarer til visitationsprocessen ved f.eks. midlertidigt ophold på et botilbud efter §107 i serviceloven, da vurdering af støttebehovet først vil skulle ske under afklaringsopholdet.

Det vil være personens handlekommune, der i rådgivende dialog med sygehuspsykiatrien, tager stilling til, om personen er inden for målgruppen for et afklaringsophold. Kommunen vil tage stilling til, om den konkrete afklaringsplads er egnet til personen.

Da formålet med et ophold på et afklaringsstilbud netop vil være en afklaring af støttebehovet og af, hvilke sociale indsatser der bedst imødekommer personens støttebehov, finder Selveje Danmark og Dansk Erhverv det rimeligt, at visitationsprocessen ikke er lige så omfangsrigt som ved visitation til f.eks. et botilbud efter § 107 i serviceloven. Selveje Danmark og Dansk Erhverv finder det dog væsentligt, at der udarbejdes klare retningslinjer for visitationen, så der foretages en ensartet vurdering på tværs af landets kommuner.

Selveje Danmark og Dansk Erhverv bemærker desuden, at det i lovbemærkningerne præciseres, at et midlertidigt afklaringsophold efter den foreslåede § 107 a vil adskille sig fra et midlertidigt ophold på en boform efter servicelovens § 107 ved, at personens fysiske eller psykiske funktionsevne alene er nedsat – ikke væsentligt nedsat. Selveje Danmark og Dansk Erhverv finder det uklart, hvordan deres skelnen mellem nedsat og væsentligt nedsat.

Selveje Danmark og Dansk Erhverv foreslår,

- at der udarbejdes klare retningslinjer for visitationen til afklaringsophold efter den foreslåede § 107 a, så personer får lige adgang til afklaringsophold uanset deres handlekommune.
- at relevante aktører, herunder herberg, botilbud mv., som har kendskab til personen, inddrages i vurderingen af borgerens behov for en afklaringsplads.
- at personer gives mulighed for frit valg af afklaringsplads, så de eksempelvis ikke tvinges til at flytte tilbage til deres handlekommune, hvis de er bosat i en anden kommune.
- at det præciseres, hvordan der skelnes mellem henholdsvis *nedsat*, *væsentligt nedsat* og *varigt* fysisk eller psykisk funktionsevne.

Målgruppen

Selveje Danmark og Dansk Erhverv bemærker, at målgruppen for den foreslåede § 107 a indskrænkes i lovbemærkningerne. Det præciseres, at personer, der alene har haft en konsultation i Psykiatrisk Akutmodtagelse uden indlæggelse eller alene har været tilknyttet distriktskykiatrien, ikke vil være omfattet af målgruppen for et afklaringsophold.

Selveje Danmark og Dansk Erhverv finder indskrænkningen bekymrende, da Selveje Danmarks og Dansk Erhvervs medlemmer erfarer, at manglende kapacitet i behandlingspsykiatrien betyder, at personer i dag ikke modtager den nødvendige behandling i sygehuspsykiatrien, herunder en

psykiatrisk indlæggelse. Selveje Danmarks og Dansk Erhvervs medlemmer erfarer desuden, at tærsklen for en indlæggelse er meget høj for mennesker i udsathed.

Det fremgår af desuden af lovbemærkningerne, at personer, der efter udskrivning fra sygehuspsykiatrien tager ophold i eget hjem eller på gaden, ikke vil være omfattet af målgruppen for et afklaringsophold, da det forudsættes, at et afklaringsophold påbegyndes i umiddelbar tilknytning til udskrivning fra sygehuspsykiatrien.

Selveje Danmark og Dansk Erhverv finder, personer bør have ret til et afklaringsophold, selvom det ikke påbegyndes i umiddelbar tilknytning til udskrivning fra sygehuspsykiatrien.

Selveje Danmark og Dansk Erhverv foreslår,

- at personer bør have ret til et afklaringsophold, selvom det ikke påbegyndes i umiddelbar tilknytning til udskrivning fra sygehuspsykiatrien, men indenfor 96 timer fra udskrivningstidspunktet, jf. det udvidet behandlingsansvar.
- at det præciseres, at personer, der udskriver sig selv fra en psykiatrisk indlæggelse, også er i målgruppen for en afklaringsplads, herunder personer der har været indskrevet i det nye dobbeltdiagnosetilbud.
- at det præciseres, at der ikke er nogen bagatelgrænse i forhold til indlæggelsens varighed.

Forløbets varighed og indhold

Selveje Danmark og Dansk Erhverv bemærker, at der med den foreslåede § 107 a er tale om ophold af kortere varighed, der som udgangspunkt har en varighed på op til 30 dage. Det præciseres dog i lovbemærkningerne, at ydelser efter serviceloven betragtes som løbende ydelser, medmindre andet fremgår af den bestemmelse, som ydelsen bevilges efter.

Selveje Danmark og Dansk Erhverv finder det afgørende, at der sættes et loft over, hvor mange dage en person kan have ophold på en afklaringsplads, og at der etableres økonomiske incitamenter, som sikrer, at kommuner hurtigst muligt viderevisiterer til f.eks. et §§ 107 eller 108, hvis dette vurderes bedst at imødekomme personens støttebehov.

Selveje Danmark og Dansk Erhverv finder det afgørende, at personer ikke fastholdes på afklaringspladser grundet kommunaløkonomiske hensyn og interesser.

Selveje Danmark og Dansk Erhverv foreslår,

- at der sættes et loft over, hvor mange dage en person kan have ophold på en afklaringsplads.
- at der etableres økonomiske incitamenter, som sikrer, at personer ikke fastholdes på afklaringspladser, som et billigere alternativ til f.eks. §§ 107 eller 108 efter serviceloven.
- at det præciseres om reglerne om magtanvendelse i lov om social service finder anvendelse på borgere visiteret efter § 107 a.

Forsyningsforpligtelsen – samarbejde med ikke-offentlige leverandører

Selveje Danmark og Dansk Erhverv bemærker, at kommunalbestyrelsen har forsyningsforpligtelsen og vil skulle sørge for, at der er det nødvendige antal afklaringsstilbud.

I lovebemærkningerne præciseres det, at kommunen enten selv kan oprette afklaringspladserne eller indgå aftale med andre kommuner eller private herom.

Selveje Danmark og Dansk Erhverv foreslår,

- at det præciseres i lovebemærkninger, at kommunen kan indgå aftale med andre kommuner, *selvejende* eller private organisationer om at oprette det nødvendige antal afklaringspladser.

Godkendelse af tilbud

Det fremgår, at afklaringsstilbud skal godkendes af socialtilsynet og være registreret på Tilbudsportalen. I lovebemærkningerne præciseres det, at afklaringsophold vil kunne ske på tilbud hvor alle pladser er målrettet personer, der har behov for et afklaringsophold. Det vil også kunne være enkeltpladser på allerede eksisterende tilbud efter §§ 107 og 108 i serviceloven, der har ledige pladser, hvor et antal pladser vil skulle godkendes af socialtilsynet som fleksible pladser, der kan anvendes til tilbud efter både §§ 107 og 108 i serviceloven og den foreslåede § 107 a. Ligeledes kan afklaringsstilbud etableres i ledig bygningsmæssig kapacitet i f.eks. et botilbud efter §§ 107 eller 108 i serviceloven.

Selveje Danmark og Dansk Erhverv vurderer, at målgruppen for afklaringspladser i høj grad også er personer, der kommer fra eller er tilknyttet et §110-tilbud. Ofte er det personer, der kan have mistillid til systemet – og de kan være svære at rumme andre steder. Det blev på sidste Finanslov vedtaget, at der skulle være frit valg af bostøtte for denne målgruppe, fordi tillid og kendskab mellem borger og personale for denne målgruppe er vigtigt, hvis man skal skabe varige forbedringer. Selveje Danmark og Dansk Erhverv vurderer det derfor hensigtsmæssigt, at afklaringspladserne også kan være fleksible pladser på §110-tilbud.

Selveje Danmark og Dansk Erhverv foreslår,

- at afklaringspladser også kan godkendes af socialtilsynet som fleksible pladser, der kan anvendes til tilbud efter § 110 i serviceloven og den foreslåede § 107 a.

Finansiering

I afsnittet om lovforslagets økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige fremgår det, at lovforslaget skønnes at ville medføre kommunale merudgifter på XX kr. i 2026, XX kr. i 2027 og årligt herefter.

Det fremgår, at forslaget økonomiske konsekvenser skal forhandles med KL.

Selveje Danmark og Dansk Erhverv foreslår,

- at der afsættes tilstrækkeligt med midler til at kunne drive nye § 107 a-tilbud.
- at der etableres økonomiske incitamenter, som sikrer, at kommuner viderevisiterer personer til f.eks. et §§ 107 eller 108, hvis dette vurderes bedst at imødekomme personens støttebehov.

Selveje Danmark og Dansk Erhverv står naturligvis til rådighed, hvis høringssvaret giver anledning til spørgsmål.

Med venlig hilsen,

Jon Krog

Branchedirektør, Selveje Danmark

Tony Bech

Branchedirektør, Dansk Erhverv

Social- og boligministeriet
Udsatte voksne

E-mail: beb@sm.dk

Høringssvar – Lovforslag om ændring af lov om social service (afklaringspladser)

SIND – Landsforeningen for psykisk sundhed er grundlæggende positive over for etableringen af afklaringspladser, da vi ser det som et vigtigt skridt mod bedre sammenhæng mellem den regionale og kommunale indsats. Vi mener dog, at den foreslåede varighed på op til 30 dage er utilstrækkelig. For at sikre en fagligt forsvarlig afklaring og undgå tidspres, anbefaler vi en minimumsvarighed på 90 dage.

Bemærkninger

SIND er overordnet positive over for forslaget om at give nødvendig hjælp og støtte til mennesker, der har været indlagt på et psykiatrisk sengeafsnit. Vi har i mange år påpeget, at der mangler sammenhæng mellem den regionale og den kommunale indsats, og vi oplever, at afklaringspladserne kan være et skridt i den rigtige retning. Vi tror på, at det kan forhindre genindlæggelser i mange tilfælde.

Vi mener dog, at det kræver god tid og ro, så der ikke opstår et tidspres, hvor både de enkelte mennesker, der skal afklares, og de fagprofessionelle skal haste en afklaring igennem på kort tid.

Vi stiller os kritiske over for følgende formulering:

"Der er dermed tale om ophold af kortere varighed, mens borgerens behov for støtte og hjælp afdækkes. Ved ophold af kortere varighed forstås som udgangspunkt ophold af en varighed på op til 30 dage."

Det er vores erfaring, at hvis man vil sikre ambitionsniveauet for 10-årsplanen for psykiatrien, skal man tage udgangspunkt i et minimum på 90 dage.

Vores begrundelse

Det tager tid at opbygge den nødvendige faglige relation til det enkelte menneske, som kan føre til en korrekt afklaring og vurdering af, hvad der er

Dato: 19. november 2025

SIND – Landsforeningen
for psykisk sundhed

Blekinge Boulevard 2,
2630 Taastrup

Tlf.: 35 24 07 50
landsforeningen@sind.dk
CVR: 27119719

www.sind.dk

Protektor for SIND:
Hendes Majestæt
Dronningen

bedst for at sikre en tryk og værdig hverdag. Denne proces er afgørende for, at borgeren oplever at få den rette hjælp og støtte.

Vi ved af erfaring, at det at finde det rette tilbud ofte tager tid. Hvis opholdet kun varer 30 dage, frygter vi, at denne tid ikke vil være til rådighed. Allerede i dag oplever mennesker med svære psykiske vanskeligheder et betydeligt tidspres under indlæggelser og behandlingstilbud. Mange føler sig presset af systemet, hvilket skaber stress og gør det svært at modtage hjælp og behandling.

Hvis man kommer på en afklaringsplads og fra starten ved, at opholdet kun varer 30 dage, kan det føre til opgivelse og manglende motivation. Det vil samtidig være vanskeligt for de fagprofessionelle at få et realistisk og helhedsorienteret billede af borgerens situation. Derfor anbefaler vi, at opholdets varighed som udgangspunkt fastsættes til minimum 90 dage.

Afsluttende anbefaling

Hvis lovforslaget skal leve op til ambitionerne i 10-årsplanen for psykiatrien og sikre reelle forbedringer for mennesker med psykiske vanskeligheder, må der afsættes den nødvendige tid til afklaring. Et ophold på 30 dage er ikke tilstrækkeligt og risikerer at skabe mere stress og usikkerhed end tryk og stabilitet.

Vi opfordrer derfor kraftigt til, at lovgiverne justerer forslaget, så afklaringspladser som udgangspunkt har en varighed på minimum 90 dage. Dette er afgørende for at sikre kvalitet, kontinuitet og en værdig indsats for nogle af samfundets mest sårbare borgere.

Med venlig hilsen
Mia Kristina Hansen
Forperson
SIND-Landsforeningen for psykisk sundhed

Høring over udkast til forslag til Lov om ændring af lov om social service (afklaringspladser)

Socialpædagogerne hilser etableringen af afklaringspladser i socialpsykiatrien velkommen. Vi ser det som et helt centralt tiltag for at sikre, at alle mennesker, der udskrives fra sygehuspsykiatrien, kan få den nødvendige opfølgende støtte. Det er en god løsning, at pladserne etableres som §107a-tilbud, der eksempelvis kan oprettes i tilknytning til eksisterende botilbud.

Sikring af faglig kvalitet

Vi anbefaler, at afklaringspladserne fra starten bemandes med medarbejdere med relevant uddannelse, så den faglige kvalitet sikres. Rambølls analyse viser, at beboere på botilbud med en høj andel uddannede socialpædagoger har 67 % færre indlæggelser i socialpsykiatrien og 70 % færre genindlæggelser sammenlignet med botilbud med lav andel uddannede socialpædagoger.

I dag er en stor del af medarbejderne i socialpsykiatrien ufaglærte, hvilket understreger behovet for en målrettet indsats for højere kvalitet.

Fleksibilitet i optagelse

Vi anbefaler desuden en mere fleksibel anvendelse af pladserne. Som reglerne er foreslået, kan borgere, der udskrives til gaden eller uden opfølgende støtte, ikke efterfølgende optages på en afklaringsplads – selvom de tilhører målgruppen. Vi foreslår derfor, at tilbuddet om en afklaringsplads skal stå åbent i op til 14 dage efter udskrivning, hvis det lykkes at motivere borgeren til at modtage hjælpen inden for denne periode. Det grundlæggende formål må være, at alle får den støtte, de har brug for efter en indlæggelse.

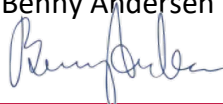
Længere opholdstid på afklaringspladserne

De foreslåede 30 dage på en afklaringsplads mener Socialpædagogerne er for kort tid til at foretage en grundig afklaring af borgerens behov og rette tilbud.

Vi foreslår i stedet, at afklaringspladser kan bruges i op til tre måneder. Det vil give den nødvendige tid til, at fagprofessionelle kan danne relation til borgeren, skabe tryghed efter en svær tid, og sikre at der kan henvises til det rette tilbud

Mvh

Benny Andersen

Socialpædagogernes medlemmer arbejder dagligt for og med børn, unge og voksne med sociale problemer eller funktionsnedsættelser.

SOCIALT LEDERFORUM

Kochsgade 31D 5000 Odense C
tlf.: 2388 5995

mail@socialtlederforum.dk
www.socialtlederforum.dk

20. november 2025

**Socialt Lederforums høringssvar til Forslag til Lov om ændring af lov om social service
(Afklaringsophold)**

Vi takker for at blive inddraget. Vi er glade for, at der med aftalen om en 10-årsplan for psykiatrien oprettes afklaringspladser.

1. Der står i forslaget, at:

"Det fremgår af den politiske aftale, at aftalepartierne er enige om at løfte og udvide kapaciteten i socialpsykiatrien, så patienter får den nødvendige hjælp og støtte efter udskrivelse fra psykiatrien." og "Desuden vil personer, der efter udskrivning fra sygehuspsykiatrien tager ophold i eget hjem eller på gaden, ikke være omfattet af målgruppen for et afklaringsophold, da det forudsættes, at et afklaringsophold påbegyndes i umiddelbar tilknytning til udskrivning fra sygehuspsykiatrien."

Vi er ærgerlige over forslagets snævre fokus på, kun at give adgang til afklaringsophold efter indlæggelse i sygehuspsykiatrien, som vi gentagne gange har fremhævet. Vi mener, at afklaringspladser også skulle kunne bruges direkte fra egen bolig eller botilbud såvel som psykiatrisk skadestue. Det vil aflaste socialpsykiatrien, når en borger ikke er velplaceret og der er brug for et andet syn på, hvad der så er det rigtige. Det vil desuden kunne forebygge indlæggelse, som alt andet lige vil være det mest hensigtsmæssige. Forslaget bidrager til et samlet indtryk af, at psykiatriplanen primært har et fokus på behandlingspsykiatrien, selv om socialpsykiatriens grundlæggende vilkår fremstår mest presset.

2. "Formålet med lovforslaget er endvidere at støtte den udskrevne persons recovery og medvirke til at mindske risikoen for unødigt genindlæggelse. Lovforslaget forventes dermed også at kunne medvirke til at frigive ressourcer i sygehuspsykiatrien."

Så selv om der står, at afklaringspladser skal løfte og udvide kapaciteten i socialpsykiatrien, er det klare indtryk af forslaget, at det primære fokus er at aflaste behandlingspsykiatrien.

3. Der står også i forslaget:

"tilbydes relevant socialfaglig støtte i en tidsbegrænset periode, mens der sker afklaring af det videre forløb i socialpsykiatrien." ... "Der er dermed tale om ophold af kortere varighed, mens borgerens behov for støtte og hjælp afdækkes. Ved ophold af kortere varighed forstås som udgangspunkt ophold af en varighed på op til 30 dage. Ydelser efter serviceloven betragtes dog som løbende ydelser, medmindre andet fremgår af den bestemmelse, som ydelsen bevilges efter. Kommunen vil derfor ikke på forhånd kunne bestemme, at et afklaringsophold på en afklaringsplads bortfalder på et bestemt tidspunkt uden yderligere vurdering af personens støttebehov. Afklaringsopholdet vil derfor først kunne ophøre, når kommunen konkret har vurderet, at personen ikke længere har brug afklaringsopholdet, og der er truffet afgørelse om dette og om, hvilke konkrete sociale indsatser, der fremadrettet tilgodeser personens behov for støtte og hjælp."

De steder hvor modellen for afklaringspladser er blevet afklaret i praksis, har det vist sig at 90 dage er minimum den længde en afklaring tager. Så selv om kommunerne får mulighed for at foretage en individuel, konkret vurdering, vil udgangspunktet, når det er formuleret til 30 dage i forslaget, blive en rettesnor, især hvis det er økonomisk belastende for kommunen på kort sigt.

4. "Formålet med bestemmelsen er at sikre bedre sammenhæng mellem sygehuspsykiatrien og socialpsykiatrien, så ingen udskrives til gaden eller egen bolig, uden den socialfaglig indsats, der er brug for." og "Sygehuspsykiatrien vil alene skulle bistå kommunen med relevant viden og sparring om personen og dennes forløb i sygehuspsykiatrien." og "Afklaringsophold på afklaringstilbud vil være omfattet af sygehusenes behandlingsansvar. "...at afklaringsophold på afklaringstilbud vil være dækket af det udvidede 96-timers behandlingsansvar, og at dette træder i kraft i 2026."

Den manglende forpligtelse til et tættere samarbejde, som vi læser af forslaget, risikerer at udvande betydningen og nytænkningen bag

afklaringspladser, og vi er bekymret for, at forslaget ikke vil få den positive virkning som det faktisk ville kunne få.

Så selv om afklaringspladserne som lovforslaget fremsætter modellen, er et godt tiltag, mener Socialt Lederforum, at en udfoldet model ville give bedre resultater for indsatsen for mennesker med psykisk sygdom. Det var visionen for 10 års modellen, og den ånd bør følges.

Med venlig hilsen

Bo Møllerup

Direktør

Socialt Lederforum

Mobil: 4045 6242

Email: bomo@socialtlederforum.dk

Med venlig hilsen

Bo Møllerup

Mobil: 4045 6242

Email: bomo@socialtleaderforum.dk

Social- og Boligministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Fremsendt til beb@sm.dk

Dato: 19-11-2025

Høringssvar til udkast til forslag til Lov om ændring af lov om social service (afklaringspladser)

Socialtilsyn Hovedstaden kvitterer for modtagelsen og muligheden for at afgive høringssvar samt bidrage med bemærkninger af relevans for socialtilsynenes opgavevaretagelse. Efter gennemgang af høringsmaterialet har Socialtilsyn Hovedstaden følgende bemærkninger:

Godkendelse af afklaringstilbud efter servicelovens § 107 a

Det fremgår to steder i høringsmaterialet på hhv. side 7 og 11, at afklaringstilbud og afklaringspladser efter den foreslåede § 107 a skal godkendes af socialtilsynet og fremgå af Tilbudsportalen. Vi konstaterer derfor, at socialtilsynene vil få en godkendelseskompetence i relation til denne nye tilbudstype.

Det fremgår imidlertid ikke af høringsmaterialet, om socialtilsynene – ud over godkendelseskompetencen – også vil få tilsynskompetence i relation til afklaringstilbud og -pladser efter § 107 a. Vi finder det afgørende, at kompetencefordelingen tydeliggøres.

Ligeledes fremgår det ikke, inden for hvilken juridisk ramme godkendelsesprocessen skal ske, herunder om der vil blive fastsat særlige kriterier for godkendelse af afklaringstilbud efter § 107 a.

Det er vores forventning, at den foreslåede ændring af serviceloven vil nødvendiggøre en ændring af lov om socialtilsyn, således at de juridiske rammer for godkendelse og eventuelt tilsyn med afklaringstilbud fastlægges eksplicit.

Fysiske rammer og målgruppesammensætning ved fleksible pladser

Høringsmaterialet lægger op til, at pladser i eksisterende tilbud efter §§ 107 og 108 kan godkendes som fleksible pladser, der også kan anvendes til afklaringsophold efter § 107 a. Vi finder anledning til at bemærke, at denne fleksibilitet kan medføre udfordringer for målgrupperne i særligt varige botilbud efter § 108.

Afklaringsophold er kortvarige ophold på op til ca. 30 dage efter § 107 a. Ind- og udflytning i et hyppigt tempo kan skabe betydelig uro i et botilbud, hvor beboere efter § 108 typisk har behov for stabilitet og forudsigelighed i deres nærmiljø.

Vi vurderer, at både de fysiske rammer, personalets kompetencer og tilbuddets organisering vil være helt centrale elementer i vurderingen af, om en fleksibel plads er egnet til også at rumme borgere på kortvarige afklaringsforløb. Det fremgår dog ikke tydeligt af udkastet, om der stilles særlige krav til rammerne i afklaringstilbud, herunder om kravene svarer til kravene til botilbud efter § 107, eller om der lægges op til en anden standard.

Det bør efter vores vurdering præciseres, om de fysiske krav til afklaringstilbud er identiske med kravene til botilbud efter § 107, eller om der skal lægges en anden faglig reference til grund.

Vi bemærker desuden, at i det omfang socialtilsynene pålægges nye opgaver som følge af § 107 a, skal indtægtsloftet forhøjes tilsvarende. Uden en sådan justering vil nye opgaver medføre nedprioritering af eksisterende opgaver.

Vi håber, at ovenstående bemærkninger vil blive inddraget i det videre arbejde med lovforslaget.

Venlig hilsen

Emma Juul Johansen (emjo06)

Jurist

Socialtilsynet Staben

www.socialtilsyn.frederiksberg.dk/

Socialtilsyn Nord
Postadresse:
Springvandspladsen 5
9800 Hjørring
Telefon 7233 6930
socialtilsynnord@hjoerring.dk
www.socialtilsynnord.hjoerring.dk

Social- og Boligministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Sendt på mail til:
beb@sm.dk

Den 18-11-2025

Sagsnr.: 27.00.00-K04-2-25

Høring over udkast til forslag til ændringer af lov om social service (afklaringspladser)

Social- og Boligministeriet sendte den 22. oktober 2025 udkast til forslag om ændring af lov om social service, i høring hos blandt andre Socialtilsyn Nord, Hjørring Kommune.

Socialtilsyn Nord takker for denne lejlighed til at afgive høringssvar til udkastet. Socialtilsyn Nords kommentarer til udkast til ændringerne følger nedenfor.

Indhold

Socialtilsyn Nord har kommentarer til følgende:

1. Tilsynsforpligtelse
2. Driftsherre
3. Godkendelsesperiode
4. Indtægtsloft

Ad 1 - Tilsynsforpligtelse

Det følger af udkastet, at tilbud efter § 107 a skal godkendes af socialtilsynet og være registreret på Tilbudsportalen.

Det fremgår af lov om socialtilsyn § 4, at Socialtilsynet godkender og fører driftsorienteret tilsyn med døgntilbud efter §§ 107-110 i lov om social service.

Det fremgår dog ikke tydeligt, om hensigten er at § 107 a er omfattet af bestemmelsen i lov om socialtilsyn § 4, eller om der særskilt vil komme en hjemmel til at Socialtilsynet skal føre tilsyn med § 107 a.

Forslag til ændring

Socialtilsyn Nord foreslår, at det præciseres hvad socialtilsynets forpligtelse er i forbindelse med tilsynet af § 107 a tilbud.

Ad 2 - Driftsherre

Der fremgår følgende afsnit af side 7:

"I lighed med, hvad der gælder for øvrige tilbud efter serviceloven, jf. § 4 i serviceloven, vil det være kommunalbestyrelsen, der har forsyningsforpligtigelsen, og som vil skulle sørge for, at der er det nødvendige antal afklaringstilbud, som kommunen enten selv opretter eller indgår aftale med andre kommuner eller private om."

Det er for Socialtilsyn Nord uklart, om det betyder, at tilbud efter § 107a kun kan drives af kommuner, eller tilbud der har driftsoverenskomst med en kommune, eller om det vil være alle, der søger om godkendelse, herunder fx regionale eller private tilbud, som vil kunne godkendes af socialtilsynet, såfremt den nødvendige kvalitet er til stede.

Forslag

Socialtilsyn Nord foreslår, at det tydeliggøres, hvem der kan være driftsherre for tilbud jf. § 107 a.

Ad 3 - Godkendelsesperiode

Det fremgår, at loven skal træde i kraft 1. januar 2027, hvorefter kommunerne vil skulle tilbyde midlertidige afklaringsophold.

Der er ikke nogen ikrafttrædelsesbestemmelse i forhold til hvornår man vil kunne ansøge socialtilsynet om godkendelse af pladser.

Forslag

Socialtilsyn Nord foreslår, at det fx fire måneder før 1/1 2027, bliver muligt at ansøge socialtilsynet og få godkendt pladser til afklaringsophold med virkning fra 1. januar 2027, således der er pladser klar til den 1. januar 2027, som kommunerne kan visitere til.

Ad 4 - Indtægtsloft

Det fremgår, at socialtilsynet skal godkende nye tilbud efter § 107 a, som nye tilbud eller som væsentlige ændringer af eksisterende tilbuds generelle godkendelse.

Vi bemærker at der er indført et indtægtsloft for socialtilsynet pr. 1. januar 2026 jf. lov om socialtilsyn § 23a. Indtægtsloftet kan begrænse socialtilsynets muligheder for at behandle ansøgninger om § 107 a og for at føre tilsyn med § 107a tilbud, medmindre indtægtsloftet øges samtidigt med ændringen af lov om social service.

Side 3

-o0o-

Har I spørgsmål, er I velkomne til at kontakte jurist Lene Skougaard Magle på telefon 72 33 69 38 eller på mail lene.skougaard.magle@hjoerring.dk.

Med venlig hilsen
Line Hessellund
Tilsynschef

Social- og Boligministeriet
Att. Bente Brandborg
Holmens Kanal 22
1060 København K

Fremsendes alene pr. e-mail til beb@sm.dk

Socialtilsyn Syds høringssvar til udkast til forslag til ændring af lov om social service (afklaringsophold)

Social- og Boligministeriet fremsendte den 22. oktober 2025 udkast til forslag til ændring af lov om social service i høring hos bl.a. Socialtilsyn Syd, som har enkelte bemærkninger til udkastet:

Socialtilsyn Syd finder overordnet, at afklaringsophold efter den foreslåede § 107 a har en så tæt og naturlig sammenhæng med socialtilsynenes øvrige kompetenceområde, at det er relevant, at disse tilbud som foreslået underlægges socialtilsynenes godkendelses- og tilsynskompetence.

Af bemærkninger til udkastet fremgår det imidlertid kun, at tilbud efter § 107 a skal "godkendes" af socialtilsynene.

For at undgå tvivl om rækkevidden af myndighedskompetencen foreslår Socialtilsyn Syd derfor, at det understreges, at socialtilsynene "godkender og fører driftsorienteret tilsyn" med tilbud efter § 107 a.

Socialtilsyn Syd foreslår videre, at der samtidig tages stilling til en ændring af kompetencebestemmelsen i socialtilsynslovens § 4, så kompetencespørgsmålet er tydeligt.

Venlig hilsen

Peter Bjerregaard Andersen
Tilsynschef

Socialtilsyn Syd

Østerågade 40
5672 Broby
Tlf. 7253 1900
socialtilsynsyd@fmk.dk
www.socialtilsynsyd.dk
04-11-2025

Kontakt
Sissel Schmidt (sschm)

sschm@fmk.dk

+4572531964

Social- og Boligministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon: 33 92 93 00

post@sm.dk
www.sm.dk

20. nov 2025

Brevdato	31-10-2025
Afsender	Sara-Sofie Møller Brandt (samol@holb.dk)
Modtagere	Bente Brandborg (Sagsbehandler, Udsatte Voksne)
Akttitel	SV: Høring over lovforslag om ændring af lov om social service (afklaringspladser)
Identifikationsnummer	64938072
Versionsnummer	1
Ansvarlig	Bente Brandborg
Vedlagte dokumenter	SV Høring over lovforslag om ændring af lov om social service (afklaringspladser) (SM Id nr. 60990205) Høringssvar til udkast til forslag til Lov om ændring af lov om social service (afklaringspladser)
Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)	
Udskrevet	20. nov 2025

Til: Bente Brandborg (beb@sm.dk)
Cc: Rasmus Johnsen (rasjo@holb.dk)
Fra: Sara-Sofie Møller Brandt (samol@holb.dk)
Titel: SV: Høring over lovforslag om ændring af lov om social service (afklaringspladser)
E-mailtitel: SV: Høring over lovforslag om ændring af lov om social service (afklaringspladser) (SM Id nr.: 60990205)
Sendt: 31-10-2025 12:22
Bilag: Høringssvar til udkast til forslag til Lov om ændring af lov om social service (afklaringspladser).pdf;

Kære Bente Brandborg

På vegne af tilsynschef Rasmus Johnsen fremsender Socialtilsyn Øst et høringssvar til udkast til forslag til Lov om ændring af lov om social service (afklaringspladser).

Har I spørgsmål til vedhæftede høringssvar, er I velkomne til at kontakte mig.

God fredag.

Med venlig hilsen

Sara-Sofie Møller Brandt

Juridisk konsulent
Telefon: 72362996 • 72362996
E-mail: samol@holb.dk

Socialtilsyn ST

Socialtilsyn Øst • STAB og nye godkendelser

Skarriidsøgade 37 • 4450 Jyderup
www.socialtilsynost.dk

- En del af Holbæk Kommune

Fra: Bente Brandborg <beb@sm.dk>

Sendt: 22. oktober 2025 13:09

Til: Ankestyrelsen <ast@ast.dk>; bkd@blaakors.dk; ds@socialraadgiverne.dk; Danske Regioner <Regioner@regioner.dk>; socialtilsyn@frederiksberg.dk; socialtilsynsyd@fmk.dk; kontakt@gadejuristen.dk; kira@hjemtilalle.dk; socialtilsynnord@hjoerring.dk; socialtilsynost <socialtilsynost@holb.dk>; kk@kirkenskorshaer.dk; KL <kl@kl.dk>; ks@kofoedsskole.dk; info@velfaerdschefer.dk; lfs@lfs.dk; lvsinfo@lavs.dk; los@los.dk; info@udenfor.dk; 'info@rodekors.dk' <info@rodekors.dk>; Rådet for Socialt Udsatte <post@udsatte.dk>; SBH Boformer <sbh@sekr.dk>; sand@sandudvalg.dk; Selveje Danmark <kontakt@selveje.dk>; socialtilsynmidt@silkeborg.dk; sl@sl.dk; mail@socialtlederforum.dk; kontakt@stenbroensjurister.dk; kontakt@weshelter.dk; foa@foa.dk; Kff@Kff.dk; info@psykosocialrehabilitering.dk; 'maja@stenbroensjurister.dk' <maja@stenbroensjurister.dk>; info@kfumsoc.dk; dsr@dsr.dk; mail@dukh.dk; info@detsocialenetvaerk.dk; post@kfuks.dk; post@kfuks.dk; lfs@lfs.dk; LAP <lap@lap.dk>; dadl@dadl.dk; plo@dadl.dk; bf@psykiatrifonden.dk; kontakt@weshelter.dk; Ældre Sagen <aeldresagen@aeldresagen.dk>; Sundhedsstyrelsen Institutionspostkasse <sst@sst.dk>

Emne: Høring over lovforslag om ændring af lov om social service (afklaringspladser) (SM Id nr.: 60990205)

Til organisationer m.fl. på vedlagte høringsliste

Hermed høring over forslag til ændring af lov om social service (afklaringspladser).

Med venlig hilsen

Bente Brandborg

Chefkonsulent

Kontor for Udsatte Voksne

Mobil: 41 85 10 80

Mail: beb@sm.dk

Social- og Boligministeriet

Holmens Kanal 22

1060 København K

Tlf. 33 92 93 00

www.sm.dk

[Sådan behandler vi personoplysninger](#)

Social- og Boligministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Dato: 31. oktober 2025
Sagsansvarlig: Sara-Sofie Brandt
Telefon: 7236 2996
E-mail: samol@holb.dk

Sendt til beb@sm.dk

Høringssvar til udkast til forslag til Lov om ændring af lov om social service (afklaringspladser)

Socialtilsyn Øst har modtaget ovennævnte udkast i høring (SM Id nr.: 53065028).

Vi vil indledningsvist gerne kvittere for modtagelsen af høringen og over muligheden for at fremkomme med de bemærkninger, som vurderes at have betydning for socialtilsynet.

Vi kan efter en gennemgang af høringen konstatere, at der to steder (side 7 og 11) nævnes forhold med betydning for socialtilsynet:

"Afklaringstilbud skal godkendes af socialtilsynet og være registreret på tilbudsportalen."

"Afklaringsophold vil kunne ske på pladser, der er godkendt hertil (afklaringstilbud). Det vil f.eks. kunne være et tilbud, hvor alle pladser er målrettet personer, der har behov for et afklaringsophold. Det vil også kunne være enkeltpladser på allerede eksisterende tilbud efter §§ 107 og 108 i serviceloven, der har ledige pladser, hvor et antal pladser så vil skulle godkendes af socialtilsynet som fleksible pladser, der kan anvendes til tilbud efter både §§ 107 og 108 i serviceloven og den foreslåede § 107 a. Afklaringstilbud vil også kunne etableres i ledig bygningsmæssig kapacitet i f.eks. et midlertidigt botilbud efter § 107 eller et varigt botilbud efter § 108 i serviceloven."

Vi kan således konstatere, at de foreslåede afklaringstilbud, herunder afklaringspladser, efter servicelovens § 107a skal godkendes af socialtilsynene og fremgå af Tilbudsportalen.

Vi finder herefter anledning til at bemærke, at det ikke af høringen fremgår om socialtilsynene også har en tilsynskompetence, eller om der alene er tale om en godkendelseskompetence. Det vil være afgørende for socialtilsynet at vide præcis hvilken kompetence vi har i forhold til afklaringstilbud og pladser efter servicelovens § 107a. Vi kan heller ikke i høringen se, hvad der gælder for selve godkendelsesprocessen af afklaringstilbud og pladser efter servicelovens § 107a.

Det er således vores forventning, at denne foreslåede ændring af serviceloven vil medføre en ændring af lov om socialtilsyn, så det bliver tydeligt inden for hvilken juridisk ramme vi skal godkende og potentielt føre tilsyn med afklaringstilbud efter servicelovens § 107a.

-

Såfremt der måtte være nogle spørgsmål til dette brev, er I velkomne til at kontakte juridisk konsulent Sara-Sofie Brandt, mail: samol@holb.dk og tlf. 7236 2996.

Med venlig hilsen

Rasmus Johnsen
Tilsynschef

Social- og Boligministeriet

Sendt til beb@sm.dk

Abel Cathrines Gade 21, st.th
1654 København V
(+45) 33 33 05 05
CVR: 42350176
kontakt@stenbroensjurister.dk

stenbroensjurister.dk

20. november 2025
Jnr. L-2365
TOBI

Vedr.: Lovforslag om ændring af lov om social service (afklaringsophold)

Stenbroens Jurister takker for muligheden for at afgive høringssvar over udkast til lovforslag om ændring af lov om social service (afklaringsophold).

Som retshjælp for hjemløse, stofafhængige og andre særligt udsatte rådgiver og repræsenterer Stenbroens Jurister ofte klienter, som er indlagt i psykiatrien og oplever at blive udskrevet selvom der ikke er bevilliget nødvendig hjælp. Derfor finder Stenbroens Jurister det entydigt positivt, at regeringen ønsker at forebygge at svært udsatte hjemløse udskrives til gaden.

Vi har bemærkninger til visitationsprocessen og løsning af potentielle handlekommuneudfordringer.

Visitationsprocessen

Det er i første række positivt, at der ikke kan stilles krav om en forudgående udredning for at blive bevilliget ophold på en afklaringsplads.

I praksis vil det være medarbejderne i psykiatrien, som har bedst mulighed for at vurdere, om den indlagte patient har behov for et afklaringsophold. Vi ser ofte, at vores klienter bliver indlagt på sengeafsnit i psykiatrien af kortere varighed (få dage). I disse tilfælde forventer vi ikke, at kommunerne har ressourcer og tid til at vurdere, om patienten har behov for et afklaringsophold.

Hvis ordningen skal fungere i praksis, er psykiatrien nødt til at have mulighed for at henvise direkte til et afklaringsophold i de tilfælde, hvor kommunen ikke kan nå at behandle en ansøgning.

Vi er også bekymrede for, om kommunerne reelt har nødvendig kapacitet og incitamenter til at oprette og drive tilstrækkeligt mange afklaringspladser. Allerede i dag har fx Københavns Kommune store problemer med ventelister til botilbud, og vi ser i hele landet en tendens til, at kommuner er tilbageholdende med at bevillige botilbud.

Det er efter Stenbroens Jurister vurdering helt afgørende for, at loven kan virke i praksis, at kommunerne råder over et tilstrækkeligt antal afklaringspladser, og at kommunerne ikke har mulighed for at afvise patienter, som man i psykiatrien vurderer har behov for et afklaringsophold.

Derfor anbefaler Stenbroens Jurister:

- at medarbejdere i psykiatrien gives mulighed for at henvise direkte til afklaringsophold uden forudgående visitation fra kommunen,
- at der indføres frit valg mellem alle offentlige og private tilbud, som er godkendt til at tilbyde afklaringsophold

Tvivel om handlekommune

Stenbroens Jurister har også en bekymring vedrørende håndteringen af hjemløse borgere, som indlægges i en anden kommune end deres handlekommune, jf. § 9 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Vi ser ofte, at hjemløse falder mellem to stole, når der opstår uenighed om, hvilken kommune der har ansvaret. Det vil ikke altid være muligt for psykiatrien at identificere, hvilken kommune som er rette handlekommune. Det følger af retssikkerhedslovens § 9, stk. 8, at hvis der er uenighed om, hvilken kommune som er rette handlekommune, skal den kommune, hvor borgeren senest har været bopælsregistreret fungere som handlekommune, indtil uenigheden er afklaret.

I praksis kræver det dog, at der er en konstateret uenighed mellem flere kommuner, og at kommunerne selv anerkender uenigheden, og selv indbringer sagen for Ankestyrelsen, så tvisten om handleansvaret kan blive afklaret. Det sker desværre ikke i alle sager.

Nogle patienter, som vil være i målgruppen for et afklaringsophold vil være gadehjemløse. Stenbroens Jurister er jævnligt i kontakt med gadehjemløse, som opholder sig langt fra den kommune, hvor de senest har haft bopæl – og hvor den kommune, som de pt. opholder sig i ikke mener at være rette handlekommune. Vi er også ofte i kontakt med bl.a. socialsygeplejersker i somatikken og psykiatrien, som oplever, at ingen kommune vil tage ansvar for at hjælpe deres hjemløse patienter videre.

Derfor anbefaler Stenbroens Jurister,

- at der i loven indsættes en bestemmelse om, at hvis psykiatrien ikke kan få kontakt til rette handlekommune eller der ikke er en kommune, som mener at være rette handlekommune, er det den kommune, hvori borgeren er indlagt, som har pligt til at tilbyde et afklaringsophold.

Med venlig hilsen

Stenbroens Jurister

Tobias Dorph

jurist

Direkte tlf.: 20199132

SUNDHEDSSTYRELSEN

Sundhedsstyrelsens høringssvar vedr. forslag til Lov om ændring af lov om social service (afklaringspladser):

Sundhedsstyrelsen har den 22. oktober fået tilsendt Forslag til Lov om ændring af lov om social service (afklaringspladser). Sundhedsstyrelsen kvitterer for muligheden for at afgive høringssvar i forbindelse hermed

Overordnet skal Sundhedsstyrelsen bemærke, at beskrivelser af hhv. målgruppen for afklaringspladser samt kommunens vurdering af hvilke personer der ligger i målgruppen for en afklaringsplads med fordel kan udfoldes og præciseres yderligere, så loven anvendes efter intentionen.

Det bliver flere steder i udkastet til lovforslaget beskrevet, at det alene er kommunen, der afgør om en person der udskrives fra sygehuspsykiatrien, skal tilbydes en afklaringsplads, hvor sygehuspsykiatrien alene vil skulle bistå kommunen med sparring. Der vil være en risiko for at loven anvendes modsat intentionen, og ikke har den ønskede effekt, når det alene er kommunen, som skal foretage vurderingen. Risikoen kan afhjælpes ved at beskrive, hvilke forhold kommunen skal tage i betragtning i forbindelse en "umiddelbar vurdering", og hvilken vægtning psykiatriens rådgivning har (udskrivningsaftalen).

I vedhæftet er konkrete kommentarer til *Udkast til lovforslag om ændring af lov om social service (afklaringspladser)* udfoldet.

18. november 2025

Sagsnr. 05-0800-6
Sagsbehandler IMVS

Sundhedsstyrelsen
Islands Brygge 67
2300 København S
Danmark

T +45 72 22 74 00
E sst@sst.dk
www.sst.dk

Høringssvar vedrørende Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (afklaringspladser).

Jeg er pædagog på projektet med afklaringspladser i Roskilde kommune Astershøjskolen, herefter omtalt AH, jeg er også pårørende til en kvinde der, før min ansættelse, har været på Astershøjskolen i et afklarende §107 forløb, mine input er derfor både skrevet ud fra et pårørende perspektiv og et perspektiv som ansat på AH.

Mit pårørende perspektiv:

Min søster har igennem mange år, oplevet tiltagende forværring af hendes psykiske tilstand, hun har haft svært ved at bo og trives, idet hun ofte kom i konflikt med både naboer og andre i lokalområdet, pga. paranoide tanker, hun er også ofte kommet i konflikt med os som familie.

Min søster har flere gange været indlagt i psykiatrien, uden at det har gjort den store forskel for hendes trivsel og evne til at fungere i samfundet.

På AH, oplevede vi som pårørende, at min søster, for første gang i mange år, fik "skuldrene ned" og begyndte at samarbejde, blev mere rolig og bedre til at interagere med andre, hun blev betydeligt mindre paranoid og blev på alle måder langt mere velfungerende.

Som pårørende, der har fulgt min søsters deroute igennem de sidste mange år, er den forandring jeg har oplevet med min søster, på den tid hun var på AH, været noget nær mirakuløs.

Jeg oplever en søster, der for første gang taler rosende, om et sted der har hjulpet hende, jeg oplever en søster der kan deltage i familiearrangementer, uden at hidse sig op og som det faktisk er muligt at have en rolig og varm kontakt med.

De øvrige steder, min søster i årenes løb har været tilknyttet, har hun ikke haft mange rosende ord til overs for og hun har været i konflikt med dem, men her har min søster faktisk opnået fremgang, en fremgang der stadig varer ved, nu ca. et år efter hun er flyttet videre til længerevarende botilbud, for første gang i hendes liv, et tilbud som hun tidligere ville have afvist blankt.

Min søster har modvilje imod hendes nye bosted også, som hun har haft de fleste steder hun i sit liv har været tilknyttet, men hun er langt mere konstruktiv i sin kritik, end nogensinde før.

Hun har også formået, at finde en kæreste og fremstår mere afbalanceret end jeg har set hende i mindst 25 år.

Jeg føler mig overbevist om, at havde min søster kun fået et 1 mdrs. afklaringsophold, som der er lagt op til, i udkastet om afklaringspladser, så havde min søster ikke nået at sænke paraderne og opnå den tilknytning til stedet, som dannede grundlaget for hende forbedring og hendes tiltagende evne til at tage imod hjælp, som vi som pårørende har oplevet det sidste år.

Hun ville ikke have nået at opnå tillid og ville have følt sig presset af at vide, at opholdet ville have begrænset sig til en måned, så hun ville med stor sandsynlighed, slet ikke have engageret sig i stedet og personalet, fordi hun allerede ved indskrivning, ville have følt at hun var på vej videre igen.

Borgere som min søster, har mange års erfaringer med at føle sig dårligt hjulpet og vil have brug for tid til at falde til, opnå tillid og derefter tid til den afklaring der skal til, for at der kan laves en fyldestgørende beskrivelse af hendes udfordringer og behov.

Min søster kunne ikke komme på en afklaringsplads, da hun ikke kom direkte fra psykiatrien, men derimod fra en udsættelse af bolig pga. hendes psykiske udfordringer, hun ville altså trods sine åbenlyse udfordringer og tilknytning til psykiatrien, samt behov for afklaring ikke være målgruppen for en afklaringsplads, dette er ikke hensigtsmæssigt og borgere som min søster burde medtænkes i lovforslaget om afklaringspladser.

Mit medarbejder perspektiv:

Jeg har valgt at bruge min søster som case, for at få et fortids-, nutids- og fremtidsperspektiv på hvad afklaringspladser kan, hvis de får de rette rammer:

- De kan bygge bro mellem behandlingspsykiatri og kommune, socialpsykiatri og distriktpsychiatri.
- De kan skabe et dybere kendskab til borgernes behov, kompetencer og udfordringer, således at en VUM 2,0 kan laves på et langt mere oplyst grundlag.
- De kan støtte borgere på et meget sårbart tidspunkt i deres liv.
- De kan hjælpe borgerne med at få overblik over egne kompetencer og udfordringer.
- De kan hjælpe med at støtte borgerne i at opnå kompetencer til, i et passende omfang og at håndtere den medicin de får.
- De kan støtte borgerne i at få tilknytning til de netværk de kan gøre brug af når de forlader Afklaringspladserne

Alle disse ting og meget mere, kan afklaringspladserne, hvis der er tid og rum til at gøre det, hvis ikke der er tid og rum til disse vigtige opgaver, risikerer afklaringspladserne at være spild af ressourcer og vigtigst af alt, borgernes tillid og tid.

Min oplevelse er, at hos de borgere der profiterer af et ophold på afklaringspladserne, der har 3 mdr. været lige knapt nok.

- Der har været brug for tid til at falde til og opnå tillid til personalet.
- En del maskerer i starten og vil efter nogen tid, når de falder til, vise sig at have et anderledes støttebehov end først antaget.
- En del har komplekse problemstillinger, som først viser sig over tid.
- Borgerne har gode og dårlige dage og perioder, især når de er i den sårbare fase, lige efter en indlæggelse, derfor er tid en vigtig faktor, i forhold til at borgerne ikke presses så meget at de ikke kan lykkes.
- Der skal helt lavpraktisk være tid til at planlægge og gennemføre statusmøder, således at der i løbet af forløbet holdes tæt kontakt imellem afklaringssted, sagsbehandler, psykiatri, kontaktpersoner, netværk og andre relevante parter.
- Der skal være tid til at iværksætte den efterfølgende indsats, som afklaringen har påvist behovet for i løbet af afklaringsforløbet.

"Det fremgår af det faglige oplæg til en 10-årsplan, Bedre mental sundhed og en styrket indsats til mennesker med psykiske lidelser, fra januar 2022, side 160, at ventetid på at modtage sociale indsatser efter udskrivning fra behandlingspsykiatrien kan være medvirkende til, at de sværest psykiske syge ikke får en tilstrækkelig eller sammenhængende indsats efter udskrivning. Det fremgår videre, at hvis flere mennesker med psykiske lidelser skal hjælpes til at komme sig og leve et så meningsfuldt og selvstændigt liv som muligt, er det vigtigt at sikre, at de visiteres til de rette indsatser fra starten."

Som pædagog på afklaringspladserne, er det min professionelle holdning, på baggrund af erfaringerne fra AH, at tre måneder, som afklaringsforløbene i projektperioden har varet, ikke er for lange, men tværtimod i nogle tilfælde er lige kort nok tid, til både at afdække borgernes behov og få sat den rette videre støtte i værk, hvorfor en del borgere, efter de 3 mdr., har brug for at overgå til en kortvarig §107 plads, mens de venter på passende tilbud, fx i form af tilknytning af bostøtte, tilbud om bolig eller botilbud, alt efter hvad afklaringen viser der er behov for. Det er derfor min opfattelse, at et 1 mdrs. afklaringsforløb vil være utilstrækkeligt til, at lave et tilstrækkeligt grundigt stykke arbejde, i forhold til at sikre, at borgerne får den rette hjælp og dermed undgå, at de igen ender med genindlæggelser og andre følger af et forhastet afklaringsforløb.

"Desuden vil personer, der efter udskrivning fra sygehuspsykiatrien tager op-hold i eget hjem eller på gaden, ikke være omfattet af målgruppen for et afklaringsophold, da det forudsættes, at et afklaringsophold påbegyndes i umiddelbar tilknytning til udskrivning fra sygehuspsykiatrien."

Som casen med min søster er et eksempel på, har der i projektperioden vist sig, at være andre borgere, som ikke kommer direkte fra indlæggelse, der også har brug for tilsvarende afklaringsophold, men som ikke kan gøre brug af afklaringspladserne, fordi de ikke kommer direkte fra indlæggelse i psykiatrien, det kunne dreje sig om borgere med gentagende indlæggelser bag sig, som er i fare for at ende i hjemløshed, eller unge der kommer direkte fra forældrenes hjem og hvor den unges udfordringer, bringer dem i fare for, at ende i hjemløshed og hvor der er psykiske udfordringer involveret. Det er derfor min opfordring, at der ses på projektets erfaringer, i forhold til andre borgere, det også har givet mening, at tilbyde et afklaringsophold for, at forebygge hjemløshed og gentagende indlæggelser i fremtiden.

Susse Dahl

Horsehøj 29

4000 Roskilde

sussedahl@hotmail.com

tlf. 27374499